

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben nuzhoz adva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vilákra postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, július 26.

Hol vannak a miniszterek?

Magyarország székes fővárosában, ha lámpással is keresnéd, mint Diogenes az embert, nem találsz minisztert, vagy ha ma még ott volna egy hirmondónak, holnap már az is elmegy fürdőzni; és ott hagyják az ország kormányzását a legényekre és inasokra.

Hallani véljük, amint egyik-másik könyörületes szamaritánus ellenvetésül emlegetni fogja a kánikulát, a »sok sorvasztó munkában« kifáradt s megfogyatkozott szellemi képességeket — meg a holt évadot, a vidéki sajtó eme kedvencz szólásmódját, melyet nagyobb nyomaték kedvéért még francziául is szokott emlegetni,

Soha sem akarjuk mi a miniszterektől elfogadni azt, hogy ők is emberek; hogy rájuk is fér egy kis üdülés. Ámbár könnyen elmondhatnók azt is, hogy ha miniszter valaki, hát legyen miniszter. Mert hányan vagyunk ez országban, akik szintén vagyunk oly emberek, mint aminiszterek, de nem hogy üdülésre jutna néhány hét vagy csak néhány nap, hanem akik az éjt is nappallá vagyunk kénytelenek tenni, hogy megélhessünk s családunkat fentarhassuk. És hányan, milliónyian vannak olyanok is, akiknek se munkájuk, de betévő falatjuk sincsen.

Ettől azonban eltekintve, határozot-

tan helytelen az, hogy az exczellenciás miniszter urak nem osztják ki maguk között a vakációt, mint bármelyik hivatalban, hogy fölváltva vennék maguknak a szabadságidőt. Elvégre is ez kötelességük, mert az ország megfizeti őket és a kormányzati ügyek, melyeket ő Felsőge a király rájuk bízott és nem a legényeikre s inasakra, most a kánikulában épp oly fontosak, mint a kellemes őszi és csikorgó tél idején.

Senki sem kényszerítette őket, hogy miniszteri tárczát vállaljanak.

Azonfelül maga a törvény is úgy kívánja.

Kegyelmes uraim! Nézzék meg a felelős miniszteriumról szóló törvényt; az kötelességükké teszi, hogy a haza polgárai előtt nyitva legyen ajtajuk, hogy őket, kihallgatáson személyesen fogadják és ügyes-bajos dolgaikban meghalassák, — ha másért nem is, legalább azért, hogy az a honpolgár elmondhassa odahaza, hogy látott egy eleven demokrala exczellenciás urat.

Hány ezer meg ezer ember jön most naponkint az ezredéves kiállítás meg szemlélésére, aki soha világéletében nem volt, és nem is lesz többé az ország székes fővárosában. Ennek a sok ezer embernek oka lehet, hogy igazságot, a jussát keresse egyik-másik miniszternél

— és nem találja ott, mert a kegyelmes ur menekült a nyár heve elől ki a fürdőkre, báró Bánffy Dezső Ostende-be, hol Magyarország pótolhatatlan nagy veszteségére még elsodorhatja a tenger árja.

Méltányos lett volna tehát a kiállítás miatt is követni a többi polgárosult államok minisztereinek példáját; mert akár Bécsset vagy Berlint, akár Brüsszelt vagy Párist, akár Rómát vagy Madridot vegyük mintául, mindenütt azt fogjuk találni, hogy ott még a legtitkassabb hőiség idején is mindig lehet egy-két minisztert találni, sőt ott az a szokás divik, hogy a miniszterek a főváros tőszomszédságában fekvő üdülő helyeken nyaralnak a családjukkal, ahonnan minden nap, vagy legalább minden héten több napon bejárnak hivatalaikba.

Lám Goluchovszky gróf, közös külügyminiszter, van talán annyira elfoglalva évközben, mint báró Bánffy, a zseniális magyar minisztereink; és mégis ott nyaral Bécs közelében s ott dolgozik sokszor éjjel-nappal az ő Felsőgétől kegyelmesen kapott lakáson berendezett fiókkülügyi hivatalban

Ugy látszik azonban, hogy a magyar minisztereket annyira megviselte a radikális egyházpolitika meg a néppárti választók s kath. hirlapok üldözése, hogy mind köszvényes s göthös lett tőle. Ilyen

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Anna napján.

Irtá: Mészáros József.

Hallani vélem az ellenvetéseket, hogy azt már megirták százan, éppen nem vagyunk kíváncsiak rá, azért mégis elmondom önöknek, hogyan ismerkedtem meg a feleségemmel.

Kezdehetném ígyis: »gyönyörű leány volt.« de ilyenekkel tölteni az időt, nem tartom szükségesnek, mert magától érthető, hogy az, kit szeretünk, szép és annál szebb, mentől jobban szeretjük. Én pedig óriás módon szerettem, a szerelem hőmérője már messze a forrponton felül emelkedett és még mindig nem voltam meglegedve szerelmem nagyságával; a miből elképzelhetik, milyen szépnek, bájosnak kellett hogy lett legyen: ő.

Az utcán láttam meg először. Csikorgott lépteim alatt a hó, behuztam nyakamat a téli kabát felhajtott gallérjába, fejemből csak a szemem látszott ki, szerencsére, mert így pillanthaták meg a szemközt jövő piros arcu babát, így találkozhatott tekintetem az ő tekintetével, a mely megakasztott a járásban, földhöz szegezte lábaimat.

Gyakran hallottam, hogy a szerelem egy pillanat műve; nah annyi idő kell hozzá, mint egy gondolat és Amor Isten jól célzott lövéssel beleröpítette az aranyos hegyü nyilvesszót

a mit sem sejtő szív legtitkosabb kamrájába. De ilyen beszédeknek sosem adtam hitelt; az a nagy városi léhaság, mely az utca aszfaltján, az esti corzók alkalmával nagy termékenységgel nő, jól megvérteti a kebelt a csupán poéták érzélgős verseibe való eszményi felfogások ellen.

A szívem tájékán valami kellemesen bizsergő meleget éreztem ugyan, de nem tulajdonítottam neki nagyobb fontosságot, mint annak az érzésnek, melyet felületlen kíváncsiság, puszta kedvtelés már elég gyakran felébresztett bennem. Kellő távolban kísértem és rosszul esett, a mikor a kapu nehéz ajtaja bezárult mögöttem.

Az nap éjjel nem tudtam aludni: szemeim előtt folyton lebegett egy kedves kép, — behunytam szememeimet, a puha vánkosba rejtettem arcomat: gondolataim elkalandoztak és találkoztak egy nevető szemü babával.

Másnap, az est beállta előtt ott kaptam rajt magamat, a miut ögyelegantem a kapu előtt, ábrándosan néztem a virágos ablakot, melyben megjelent egy füstös fő és merengésemből arra ébredtem, hogy szeretek.

Kérdőzködésre megtudtam a nevét: A n n u s k á n a k hívják, megtudtam más egyebet is, a mi azonban önöket igazán nem érdekli s a mit ezért bőlesen elhallgatok.

Még iskolás diák koromban, a mikor lelketlen profeszorok Plató fordításával nyaggattak, engesztelhetlen gyűlöletet esküdtem mindennek, a mi plátói jelleggel bír és ez a gyűlölséges

ellenszenv rátapadt arra a szerelemre is, a mely távolban, titkon epedve imádja ideálját.

Természetes tehát, hogy szerelmem tárgyához lehetőleg mielőbb közeledni kívántam és ez irányban a legmesszebb menő padműveleteket indítottam meg. Felkerestem valamennyi ismerősömet, mindnyájan örvendtek a meglepő kedves látogatásnak, csak én nem, mert közös ismerősre egyikben sem akadtak és ezen a réven közeledésre, vágyaim teljesedésére nem számíthattam. Nem csüggedtem el és elhatároztam, érvényesítem azt, a mit Pesten tanultam: az utcán látott leánykával az utcán kötök ismeretséget.

Posztra álltam, vaczogott a fogom, azért mégis álltam hűségesen; de hiába vártam. Az első sikertelen kísérlet csak újabb próbára tüzelt és másnap ismét dideregtem, megint eredménytelenül, mert mikor megpillantottam azt a aranyos kis szájacskát, a mint valami kedves, érdekes dolgot mesélt az ő mamájának, hát köszöntésre emelt karom lehanyatlott és a helyett, hogy megemeltem volna a kalapomat, ujjaim egy veríték cseppet töröltek le forró homlokomról.

Ez se vezetett célhoz és minden reményemet a farsangi estélyekbe, a bálókra helyeztem. Kilencz fehér nyakkendő, ugyanannyi pár keztyű, a suszterom, meg a szabóm mogorva tekintetei bizonyítják, hogy a kínálózó alkalmat egytől-egyig felhasználtam és — hasztalan; azt, kit keresve kerestem, nem leltem sehhol.

nyavalya ellen pedig a gyógyfürdő, meg a gondtalan arisztokrata életmód a legjobb orvosság. Legalább a liberális demokráta főemberei úgy tartják, hozzátevén nagy bölcsen; vakulj magyar!

A néppárt a jövő képviselő-választásoknál.

A néppárt terjedéséről és önbizalmáról bizonyosságot tesz az a tudósítás, hogy a néppárt már nem elégszik meg azzal, hogy egyes képviselő-jelöltek, vagy oly képviselők, kik a jövő választásoknál is föl akarnak lépni, ígéretet tegyenek az iránt, hogy a revíziót támogatni fogják különböző politikai pártállásokat.

A néppárt nagyon helyesen cselekszik, midőn még ily képviselő-jelöltekkel szemben is néppárti jelölteket állít föl. Ahol ugyanis a képviselőjelölt a revízió ígérete nélkül nem remélhet sikert, ott a néppárti jelölt megválasztása a legtöbb esetben bizonyosra vehető, és akkor ennek győzelmével diadalmaskodni fog a néppárti közgazdasági s politikai egész programja, amelynek megvalósítására éppen oly nagy a szükség, mint a revízióra.

Azonfelül szükséges az is, hogy a néppárt tekintélyes ereje, népszerűsége és megdönthetetlen hatalma számokban is nyilvánvalóvá váljék, ami elhatározó befolyással lesz a jövő parlamenti pártok alakulására.

A kvóta felemelése.

Amit mi már régóta, mint befejezett tényt emlegettünk, hogy ugyanis báró Bánffy a kvóta felemelését magát Bécsben kötelezte, azt most olyan oldalról is megerősítik már, melyet az osztrák kormányval folytatott tárgyalások titkaiba beavatottnak kell tartanunk. Ugyanis egy magas állásban lévő lengyel főúr, ki az osztrák miniszterelnöknek egyik bizalmasa oly nyilatkozatot tett ez ügyben, melyek nem engednek semmi kétséget az iránt, hogy mi vár Magyarországra a jövő kiegyezésnél.

A méltán nagy festőnést keltő nyilatkozatot a következőkben ismertetjük:

»Mindenki tudja, — így szölt többek közt

az említett osztrák államférfiu, — hogy a kiegyezési kérdésnek magvát a kvóta képezi. Ha ebben megegyeznek, akkor minden egyéb simán fog menni, ha nem — nem. A kiegyezési csata a kvótapontnál dül el. Abból pedig, hogy a kiegyezést csak a kvóta felemelésével fogja megkötni. Badeni sohasem csinált titkot. Annál inkább mondhatta ezt, miután erre kényszerítve volt. Tudta, hogy a 356 osztrák képviselő közül 56 sem szavazza meg a kiegyezést kvótaemelés nélkül. Ebből nem csinált titkot Bánffy előtt sem és Bánffy eleget tett az osztrák álláspontra és elvileg megígérte a kvótának felemelését.

A kiegyezési javaslatoknak törvényhozási elintézésére vonatkozólag az osztrák főúr így nyilatkozott:

»Ebben a dologban minden kormánynak szabad keze van. Hogy a saját parlamentjével hogy végzi el a kérdést, abban a másik félnek nincsen bele szólása. Nálunk aránylag egyszerű a helyzet. Itt antiszemita épp úgy elismerik, mint Chlumetzky, hogy Badeni a mostani parlamentben számíthat többségre. Magyarországon másként áll a dolog, Bánffynak ugyanis nincs megbízható kiegyezési többsége, főleg akkor nem, ha kvóta felemelést ajánl. Ezért van az, hogy Badeni forszírozni akarja a kiegyezést, míg Bánffy halasztgatni szeretné, amíg csak lehet, B á n f f y i d ő t a k a r n y e r n i, hogy megteremthesse magának a többséget a választások után, a mi pedig a koronát illeti, ez is a kiegyezés lehető leggyorsabb elintézését kívánja. Az uralkodó kerülni szeretné a vámszerződés felmondását, rendet szeretne teremteni a jövő tíz évre, miután senki sem tudhatja, hogy mit rejt a jövő. Nem lehetetlen, hogy a legközelebbi tíz év alatt fog a keleti kérdés is véres megoldásra kerülni. A király tehát a monarchia két államát szoros kapcsolatban szeretné látni egymás mellett, hogy a jövő veszedelmeknek vállalva nézhessenek eléje. Az uralkodó tehát kívánja a kiegyezés gyors megkötését. Annak tartalmát természetesen nem befolyásolja, de maga az a tény, hogy Badeni is a kiegyezés gyors megkötését sürgetni, nagyon megerősíti ennek az állását.

A zsidók az egyetemen.

(O.) A budapesti tudományegyetem hallgatóinak vallás szerint való létszámáról érdekes adatok kerülnek napvilágra.

Megtudjuk ebből, hogy az egyetem összes polgárai számának (4006) 30%-a, a zsidó vallású; hogy a jogi kar hallgatóinak 1/3 része az orvoskarának több mint fele zsidó vallású.

Ennek a statisztikának magyarázata és perspektívája sokkal érdekesebb és komolyabb, mintsem a fölött csak úgy, egyszerűen napirendre térhetnénk.

Abban, hogy a zsidóság nem szereti a fizikai megerőltetéssel járó életmódot, — aminő a földművelés és a legtöbb ipari foglalkozás — sok igaz van. De nem egyedül ez az oka annak, hogy a tudományos pályát elözlök. Ennek főoka — bármint tagadjuk is — az ő szellemi fejlettségükben keresendő. Egy népfaj, amely mögött négy ezredéves kulturális és történelmi múlt van, kell, hogy praeponderáljon minden más faj fölött, amelyek hosszabb vagy rövidebb fennállásuk alatt sokkal kevesebb küzdelmeken mentek át, mint a zsidók, akik a világ összes népeinek kulturális mozgalmában résztvettek, azoknak eredményeit, tanúságait, elkülönített helyzetük mellett is — vagy tán épp azért — hasznukra fordíthatták. Leszorítva a közélet teréről, mint egy egész külön ethika ellenszenves képviselői, tisztán a kereskedelemre szorítkozva, egy nemzetközi hálózattá alakultak, mely a polgárosultság kedvező hatása — az üldözések csökkenése — folytán az össz emberiség szervezetében egy rendkívül számottevő képletté tömörödtek.

Ha a fajokat egyénitjük, azaz ha úgy képzeljük őket, mint egyes egyéneket, úgy a zsidóság úgy viszonylik a többi fajokhoz, mint érett — esetleg túlérett — egyén a fiatal egyénekhez. A fiatal egyén lelkesül, ideálokért hevül, küzd, vagyont, életet áldoz, vagy lemond egyéni vágyairól, tehát önzetlenségre képes. A férfikor ellenben mérlegel, számít, illuziókra képtelen, határtalan önzéssel küzd egyéni boldogulásáért és eszközeiben kevésbé válogatós.

Innen van az, hogy minden szellemi kiváló tevékenységük és képességeik mellett is aránylag kevés költőik és alkotó-művészeik vannak; s akik vannak, azokban kevés az eredetiség, vagy ha van is bennük eredetiség, mint Heineban is, egy benső, a költők collectiv egyéniségénél sajátos diszszonancia, nagyon sokszor bántó, sértő cinizmusra ragadja őket.

Invenciójuk, produktív erejük kevés, de ügyesek a reprodukcióban, a részletek kihasználásában és — értékesítésében. Ők a világ kulturéletének rongyszedői, akik a hulladékok-

Önök bizonyára azt mondják, gyámtalanság a férfinál ez a vergődés, mert ezer és ezer mód áll rendelkezésére, hogy tudtára adja érzelmeit annak, kit szeret. Ekként vélekedtem én is és meggyőződéseim nem pusztá hiedelem, szó-beszéden, hanem azon a tapasztalaton alapult, hogy mi nehézségekbe sem ütközik az ismerkedés a mai általános társadalmi életben, a melyben az érdekek az egész emberiséget egy hatalmas láncba kapcsolják össze.

Gondolatokba merültem, miért épen azt nem érem el, amit óhajtvá óhajtok és töprengésemben nem jutottam tovább az utca sarkánál, a hol vártam az én napom felkelését, az én boldogságom közeledését.

Észre vett-e? Ugy tetszett, igen és az a gondolat ezerszerre kinosabban hatott reám, álmódzóvá tett és bus melankoliába borította kedélyemet. Azzá lettem, a kit előbb nevettem: egy bolond szerelmessé, a kinek nincsen nyugta, nappala-éjjele, a ki rajong magában, imád titokban, léte középpontjává tesz egy elérhetetlennek látszó tüneményt és emészti magát reménykedve, hátha . . . mégis, talán . . .

Junius volt, a természet újra pompázott, nevetett minden madár, csak én, egyedül én voltam boldogtalan.

Buskomorságomban egy gondolat szülemlett meg agyamban, mely borzasztó volt nekem, de a kivitelben még borzasztóbb önökre nézve. Beléje kapaszkodtam, mint a vízbe merült a gyenge szálmászálba és a reménységtől kápráztatva elhatároztam, irok egy tárczát és

— jöjjön, a minek jönnie kell — beletétem egy lapba, abba a lapba, a melyik Annuskáéknak jár, a melyikben ő olvassa szíve gyönyörűségére azoknak az irigyletű íróknak a novelláit — irok a Tiszántulba. Mondom önöknek, nem kérek többet azokból a kinokból, a miket végig szenvedtem, a mig óriási főfájások közepette elkészült az én novellám. De elkészült; egy egész ivre terjedett, megszámláltam: 623 szóból állott. 37 Annuska, 18 angyal, 9 édes, 15 egyetlen, 8 kedves, 43 szeretlek, 60 szerelem, 17 szivrepedés és az ezeket összekötő »és« szócskák, egy csomó oh . . . ah . . . meg egy más szó, a melyeknek majdnem semmi közülük sem volt a tárgyhoz, alkották az én novellámat. Borzasztó volt, ráz a hideg, ha rá gondolok, — de meg volt!

Már most melyik lapot kellene ezzel a mixtum compositummal szerencsételtetni, melyik lapban jut az én szenvedéseim terméke Annuska szeméi elé?

A szerelem leleményessé tett. Reggel fél 6 óraker találmomra oda állottam a Tiszántul szerkesztőségének kapuja elé, lestem a lapkihordót, hogy közútjában kísérem és így megtudjam, betér-e abba a házba, a hol az én mindenségem lakott.

Kinos várakozásban tellett egy félóra; százszor is elgondoltam, nem-e a másik, harmadik lapnál kellene szerencsételt próbálnom és végre megnyílt az ajtó, kilépett egy csomó ujsággal a kezében a lapkihordó, de nem egy, hanem kettő, — egy vén asszony és egy fiatal leány.

Na, most melyiket kövessem? Ha elindulok az egyik után, szem elől tévesztem a másikat és bizonyára azt, a ki abba az utcába tér, a hol az ő háza van.

Miért is kergeti a végzet ilyen dilemmába az embert, a melyből a kibontakozás annyira fejtoréssal jár. Eh, eddig mindig csak fiatalok után járkáltam, menjen az öregje most is magában.

Igen szép az utcán a kóborlás; mindig kedvem tellett benne; — de reggel, korán reggel, a mikor süprik a járdát és itt-ott egy álmos cseléd vagy egy pár kofa az egész járkáló közönség, a séta nem képez valami ezeregyéjszakai élvezetet.

Az én lapkihordónóm betért a szomszéd házba, én megállottam a sarkon és vártam, mig kijön.

Igy ment ez házról-házra, utcáról-utczára és bizony nem csodálom, hogy az állandó kíséret a csinos leánynak feltűnt.

Elvégre, ha mindjárt lapkihordónő is, azért fiatal, csinos, — miért ne akadhatott meg rajta egy uri embernek a szeme, a ki házról-házra, utcáról-utczára tisztes távolban követi. Így gondolkodhatott ő, mert ha belépett egy kapuba, kijött egy házból, lopva, pirulva tekintett reám és biztató mosoly játszadozott ajkai körül.

Engem meg az a mosoly, a mely rendes körülmények között nem feszélyez, szörnyű módon bántott s mérges voltam, hogy meglassítja lépteit és ezzel a végtelenségig nyújtja a bizonytalanság kínjait.

ből emeletes palotákat tudnak építeni. Innen van az, hogy uralmuk ideje, rendesen a realizmus — az erkölcsök hanyatlásának, az ideálok pusztulásának — a cinikus utilitarizmus kora szokott lenni.

Abban az életkorban, a melyben a keresztény ifjuság a humaniorakon hatásán lelkesedik illuziók közepette él, ez a másik faj kész érett emberként számít és egy meglelt ember életbölcsességével rendelkezik.

Az, hogy a tisztán keresztény vagyomból dotált egyetem polgárai között aránytalanul túlnyomó számban találhatunk, hogy ezáltal a keresztények megélhetését megnehezítik, ez a kisebb bajt képezi. A közvetett eredmények súlyosabbak. Ilyenek gazdasági téren: a proletariatus a versenyben legyőzött gojimok elszaporodása, a nyelv, a nemzeti jelleg elkorcsosítása. Mert és ez az, ami az egészset legjobban jellemzi — míg a valódi hódító saját nyelvét, hitét, kulturáját, szellemi valóját a hódoltra reá kényszeríti, a zsidóság erre képtelen, ő csupán arra képes, hogy a meglevőt depraválja.

A kilátások, kultur életünk jövő alakulását illetőleg, ezekből folyólag meglehetősen szomorúak. A népek biológiája például Lengyelország erkölcsi elzülése, szomorú például szolgál erre nézve.

Nem az emberiség, nem a hitélet sorsa az, ami aggodalmat keltő, de a nemzet egyénisége, annak fennmaradása. Egy nemzet amely vallás erkölcsös alapon fejlődve, századok viharait dicsőségesen átélhette, nem hagyható el büntetlenül fejlődésének eddigi ösvényét.

Ami reánk a közel jövőben vár, az, a ma sokat emlegetett (erkölcsi és anyagi) tömegnyomor. S ez ellen védekezni — legalább egyelőre — majdnem lehetetlen.

Mert a szellemi, vagy anyagi cenzus emelése (a tanulmányok megnehezítése) által csakis a keresztény ifjuság lenne még jobban megterhelve. Itt csakis a társadalmi téren lehet védekezni.

Hogy ez a társadalom életelkülönítését fogja felidézni, nagyon valószínű, de ez is mutatja és bizonyítja ezen szerencsétlen realiz-

tikus kor liberálisnak csufolt irányzatának ostoba és célt tévesztett voltát.

De hát »tulas voulu Georges Dauden!«
Magatok akartátok.

T. előfizetőinkhez!

Tegnap számunkban fejeztük be Wan Woude I. „Tom és én“ cz. kedves regényét. A mai számban egy humoros elbeszélést kezdünk meg ezen a címen „A szerelmes patikus“, mely a modern ifjak bizonyos osztályát élethíven és mégis vonzón s mulattatón jellemzi.

Augusztus hó 1-től K i n c s Istvántól, a jónévű elbeszélő írótól hozunk egy hosszabb eredeti elbeszélést, melynek címe „A szökött leány“, melynek érdekes s szövevényes meséjére külön is föl hívjuk az olvasó közönség figyelmét.

Folyó évi augusztus 1-től a „Tiszántúl“ politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A „Tiszántúl“ zászlójára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A „Tiszántúl“ az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. A szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

- Julius 26. Anna-bál a Püspökfürdőben.
 > 29. Rendkívüli közgyűlés a Keresk. Csarnokban d. u. 5 órákor.
 > 29. Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órákor.
 > 30. A városi szépművészeti és közlekedési szakbizottság ülése d. u. 3 órákor.
 > 31. A városi árvaház épületének átvétele.
 > 31. A megyei központi választmány ülése a m.-esékei képviselő-választás ügyében d. e. 10 órákor a megyeháznál.
 Auguszt. 2. A 48-as függetlenségi kör kirándulása a Püspök-fürdőben.
 > 9. Népnepély a Rhédey-kertben.
 > 12. Végvágyalás a Pável elleni tüntetés ügyében.
 Október 3., 4., Loverseney a nagyváradi gyepen.

* **Mária Dorottya főhercegnő esküvője.** Illetékes helyről arról értesül a »Bud. Tud.«, hogy Mária Dorottya főhercegnő Fülöp orleánsi herceggel való egybekelése nem a Zsigmond-kápolnában, — mint a lapok jelentették, — hanem a budavári Mátyás-templomban fog megtartatni. »Ezzel szemben egy fővárosi lap azt a megbízható értesülést veszi, hogy a fonséges pár esküvője sem anyakönyvvezető előtt, sem a nevezett templomokban nem fog végbemenni, mivel azt Bécsben, még pedig novemberben fogják megtartani, ahol természetesen tisztán egyházi házasságkötés lesz. Ez mint ilyen természetesen további vita tárgyát nem képezi, mivel Fülöp orleánsi herceg az egyik államnak sem polgára, reá nézve tehát a házasságkötés helyének törvényei alkalmazandók, a kir. ház tagjai ellenben ugy magyar, mint osztrák állampolgárok s házasságkötésük helyét szabadon választhatják meg.«

* **Ünnepély az Orsolyaszüzek zárdájában.** Kettős ünnepet ül ma az Orsolyaszüzek zárdája. A templom védőszentjének szent Annának ünnepét, azonkívül pedig — mint már említettük lapunkban — ma öltözik be a zárdaszüzek közé négy volt növendéke a zárdának. Reggel 7 órákor lesz az egyik szentmise, míg a főünnepélyt 1/2 10-kor fogja tartani Radnay Farkas prépostkanonok fényes segédlettel, a szent beszédet pedig Halász Gyula, templomfelügyelő. A szent mise után veszi kezdetét a beöltöztetés meghatározott szertartása.

* **A király vadászaton.** Ő Felsége e hó 22-ikén reggel 7 óra 55 perczkor kíséretével Ebensebe érkezett s az udvari vonaton Rinnbachba utazott, honnét kocsin hajtatott a vadászterületre. A vadászat eredménye nagyon tartalmas volt. Ugyanis kilencz szarvas, két zerge és egy őzbak került terítékre. Maga a király három szarvast, két zergét és egy őzbakot ejtett el. Vadászat után a király kíséretével együtt visszatért Ischlbe.

* **A pápa a spanyol királynénak.** Rómából július 25-ről jelentett: A spanyol: régens királyné mai nevenapja alkalmából a pápa igen szívélyes táviratot intézett a királynéhoz. A hivatalos lap ezen táviratot közzéteszi, a mely többek közt e szavakat tartalmazza: Öszentsége a régens királyné Ő Felsé-

Szerettem volna tolni, előre, előre, — rákiáltani, hogy ne mosolyogjon most én reám, inkább máskor és másra, — de a mint minden szenvedéstől van megváltás, úgy lőn az enyémnek is. Jó szímatom volt, elértünk ahhoz a bizonyos utczához és oh be aranyos volt a lapkihordónő, bazárult mögötte a kapu nehéz ajtaja.

Alig győztem várni, hogy lássam nevető arcját és megtudakoljam, kinek kézbesítette az ujságot.

Mosolygott, láttam a szemeiből, hogy jól esett neki a megszólítás, mit csak a közeledés ürügyének tekintett, — én is mosolyogtam, mert megtudtam, hogy tényleg Tiszántúl az a szerencsés ujság, mely magának vallja a legbájosabb előfizetőt. A leánynak, ki mint jó csillagom vezetett a sötét labirintban egy fointot nyomtam a kezébe és rohantam haza a novelláért.

A lány nézett a pénzre, aztán utánam bámult, valószínűleg bolondnak tartott és nem minden ok nélkül, mert örömeiben ugrándozott az eszem, hiszen meg van a novella, meg van az ujság, most még csak a szerkesztő kell, a ki a novellát az ujságba kinyomassa.

Gondoltam, hogy ez lesz a legnagyobb akadály, de nem érdemli meg a sikert az, ki gyáván meghátrál a felmerülő nehézségek előtt. Tehát bátran előre.

A szerkesztőségben jó képű ur, jovialis, vig kedélyű ember fogadott. Bemutattam magamat.

Örvendett a szerencsének, leültetett a divánra és nyájasan kérdezé:

— Mivel lehetek szolgálatára?

A belső zsebemből egy összehajtott papírost huztam ki, átnyujtottam és halkán hebegtem:

— Egy novella...

A szerkesztő erre már nem mosolygott oly kedvesen, felránczolta szemöldeit és csak annyit mondott:

— Ühüm?!

Beletekintett az irásba, aztán reám nézett és kis vártatva mondá:

— Uraságod foglalkozik az irodalommal?

— Oh igen, élvezettel olvasok minden néven nevezendő költeményeket, novellákat...

— Nem úgy értettem, kérem, hanem hogy uraságod maga is szokott-e írni verseket, novellákat és ilyenek szerzői tollából napvilágot láttak-e már?

Vagy ugy? be kellett vallanom, hogy nem.

— Tehát ez próbálkozás? Az első?

— Igen, uram, az első?

— És mit kíván tőlem?

— Hogy közölje a lapjában, de mihamarabb. Honorarium nem kell.

A szerkesztő mosolygott és jó akarólag szólott:

— Szívesen megteszem, a mit kíván, de ugyebár nem veszi rossz néven, hogy látatlanban nem adok kötelező ígéretet. Jelenleg túlterhelve vagyok munkával és a legjobb ígéret mellett sem szakíthatok időt novellájá-

nak bírálatára. Szíveskedjék egy hét múlva hozzám fáradni, akkor megmondom, közölhetem-e vagy sem.

— Köszönöm.

— Örvendtem a szerencsének.

— Ajánlom magamat; és azzal a tudattal távoztam, hogy még egy hét, egy örökkévalóságnak látszó hét választ el tervem keresztülvitelétől.

Egy hét múlva pontosan, a kitűzött perczen vérmes reményekkel duzzadó kebellem jelentem meg a szerkesztőségben. A szerkesztő ur felismert; valamit keresgél az íróasztalán és elővett egy papírlapot, az én novellámat.

— Uram; mondá komolyan, — bár politika mellett a helyi érdekeket szolgáljuk, még sem vállalkozhatunk arra, hogy szíve tisztán helyi érdekű érzelmeit lapunkban kikürtöljük. Legnagyobb sajnálatomra novelláját nem közölhetem.

Ez a pár szó lesujtott, tönkre tett teljesen. Nagyon elkámpicsorodott arcot vághattam, mert a szerkesztő kis vártatva újra megszólalt:

— Lehetne ugyan csinálni valamit belőle: ha kihagynók a felét, a másik fele helyet pedig mást írának...

Egy fényugár derengett és könyörögve kértem:

— Az Isten is megáldja, tegye meg!

— Hát annyira érdekében van, hogy lapomban egy tárcza jelenjék meg az ön neve alatt?

gének azt kívánja, hogy jövője olyannyira vidám, gondnélküli és boldog legyen, mint a hogy azt amagasztos asszony megérdemli.

* **Tanítók a kiállításon.** Ezredéves munkát feltüntetős a külföld által is annyira megosztott kiállítás iránt pargogusaink is élénk érdeklődéssel viseltetnek legalább azt mutatja a jelentkezők tekintélyes száma, kik megyénk érdemes tanfelügyelőjénél — ki a felutazó csoport előnyös kedvezmény mellett vasúti — eddig is 220-an jelentkeztek. Tekintettel ezen nagymérvű érdeklődésre jelentkezések még e hó 28-ig a kir. tanfelügyelői részénél elfogadtatnak. Öröndetes körülmény, hogy a felutazók közt számosan vannak oláh tanítók is, kik bizonyára levonják a látottakból a következményt, hogy nagy volt a magyar s annak ismét nagygyá kell lennie!

* **Az utadó költségvetése.** R a g á n y János városi főszámvevő összeállította az utadóra vonatkozó 1897/8. évi költségvetést. E szerint a kiadás 1897-re 85850 korona 24 fillér a fedezett 85822 kor, 58 fill. ez összeg azonban az 1896. évi maradvánnyal 32 kor. 97 fillér együtt 85855 kor. 50 fillérre emelkedik s így nemcsak fedezi a kiadást, de még 5 korona 26 fillér maradvány is mutatkozik. — Az 1898-ik évre a kiadás 85670 kor. 24 fillér; a fedezet az 5 frt 26 fillér maradvánnyal együtt 85827 kor. 84 fillér s így a maradvány 1899-re 157 kor. 60 fillér. Az utadó az egyenes adó 10 %-ában van megállapítva, s a jéki minimum 1 frt 50 krban, az igás minimum pedig 3 frtban van számítva, tehát semmi emelés nincsen dacára, hogy a főszámvevő a kiadásoknál már a fizetésemelést vette alapul azoknál a tisztviselők és alkalmazottaknál, akik az utadó alapból kapják a fizetéseiket. Így tehát a fizetés emelés csak részének jóváhagyása semmi nehézségbe nem ütközik. A költségvetés a jövő havi közigazgatási ülés elé kerül.

* **Megyebizottsági tagválasztás.** Henczida községben még az elmúlt évben, az általános tagválasztások alkalmával megválasztották megyebizottsági tagnak K o l o n t á r i Jánost. A választás ellen felebbezés adatván be, azt megsemmisítették. Az új választást tegnapelőtt ejtették meg Hagymádfalván. Beadatott összesen

160 szavazat s ebből Kolontáry János 159 szavazattal ismét megválasztott megye bizottsági tagnak. Kleszner Vilmos kapott még 1 szavazatot.

* **A 20 frton alóli kereskedelmi perek jogi illetékessége ügyében** egy kuriai dönyvénytudvalevőleg teljesen megváltoztatta a helyzetet, a mennyiben e pereket a községi bíróság körébe utalta. Annak idején nagy megütközést keltett, hogy az igazságügyminiszter erőszakosan akarta a kuria dönyvényt megváltoztatni s a miniszter jónak is látta, hogy visszavonja erre vonatkozó nyilatkozatát. Most az ügyvédi és a kereskedelmi kamarák vették kezükbe a dolgot, a melyek azonban legális uton s nem erőszakosan akarják a régi, helyzetet visszaállítani. A kassai ügyvédi kamara fogalmazta meg az erre vonatkozó memorandumot, melyet az összes ügyvédi és kereskedelmi kamarák támogatásával az országgyűlés elé fognak terjeszteni.

* **Születési és halálozási statisztika.** A nagyváradai anyakönyvezetési hivatalnál az elmúlt héten a következő születési és halálozási esetek lettek bejelentve. Született. 15 leány és 16 fiu, összesen 31. Ezek közzül 1 fiu és 5 leány törvénytelen. Egy leány halvaszületett: Meghalt 9 férfi és 15 nő, összesen 24, összesen tehát 7 lélekkel szaporodtunk e héten.

Az elhaltak névsora a következő.

Gelber Etelka, Sulyok Anna Mária, Ritók Andrásné, Gordán György, Hévízi Jánosné, Zsurkán Péter, Nyisztor Sándor, Fodor Ilona, Vágó Mária, Klein Ella, Zborai Antalné, Rubin Aranka, Rác Jenő, Lux Rozália, Ruzsovsky Erzsébet, Hévízi Sándor, Dobra Éva, Kovács Margit, Beindl Olga, Ilyksé Antal, Klein Margit, Mudora Györgyné, Brümstein Jakab, Baranyi Emilné szül. Fényes Irma.

* **Eljegyzés.** Déri János előkelő nagyváradai kereskedő bájos és művelt leányát Er z s i t, tegnap jegyezte el M ü l l e r Vilmos, a nagyváradai felső kereskedelmi iskola tanári karának rokonszenves tagja. Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

* **Szerencsétlenségek a hadgyakorlaton.** Egy aradi lap azt írja, hogy a Schönfeld báró tábornok előtt Aradon tartott minapi hadgyakorlatok alkalmával számos szerencsétlenség történt. Egy huszár leesett a lováról és halva maradt a földön. Egy gyalogos napszúrást kapott s kevéssel a gyakorlat után meg-

halt. Két huszár leesvén a lóról, karját törte. Nechvalszky tábornok szintén leesett a lóról, de nem szenvedett komolyabb sérülést, a 33-ik gyalogezredből összesen kétszáz ember dőlt ki s többen közülök most is betegen fekszenek. Az önkéntesek közül egyik sem bírta ki végig a gyakorlatot. Megjegyzendő, hogy az aradi lap úgy látszik, nem bizik teljesen forrásában, mert maga is megjegyzi, hogy a hirt csak föntartással közli.

* **Halálozás.** Mély részvétellel vettük a következő gyászjelentést Váradai és micskei Baranyi Emil ugy maga, valamint Menyhért és Judith gyermekeivel, Baranyi Menyhértné szül. csikszent-simoni Lakatos Janka menyével és Boriska unokájával a legmélyebb fájdalommal tudatják a forrón szeretett hitves, édes anya, napa és nagyanya Baranyi Emilné, szül. csokalyi Fényes Irmának folyó július hó 24-kén este 9 órakor, életének 49-dik, boldog házasságának 29-dik évében hosszas szenvedés után szív-szélhűdésben történt gyászos elhunytát. A felejtethetlen kedves halott földi maradványai f. hó 26-án d. u. 4 órakor fognak kőfaragó-utczai lakásáról, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a várad-olaszi-i sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig másnap azaz f. hó 27-én reggeli 10 órakor fog az Egek Urának bemutatattatni. Mely végültségtételre az elhunytak rokonai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Az örök világozás fényeskedjék neki!

* **Anyakönyvezetők kinevezése.** A belügyminiszter Boghicz Manót Oláh-Homorogra anyakönyvezetőknek; Grosz Adolfot Vánasodra, Debreczeni Istvánt Mklós-Lázurra, Mezey Lajost Zsákára és Vágó Jenőt Gyantára helyettes anyakönyvezetőknek nevezte ki. — A rossiai és dombroványi anyakönyvezetői állások, elhalálozás folytán megüresedtek.

* **A kisiparosok hitelügye.** A jul. 23-án megtartott értekezlet, a tegnapi lapunkban már közölt tárgyalások után eredménytelenül végződött. A kisiparosok képviselői ugyanis nem tartották elfogadhatóknak a miniszterium javaslatait skimondották, hogy eredeti kívánalmaikhoz, nevezetesen egy külön iparhiteli pénztintézet létesítéséhez továbbra is ragaszkodnak.

* **Az egyfogatu bérkocsisok panasza.** A nagyváradai egyfogatu bérkocsisok legtöbbször, pedig vannak vagy 120-an, télen a nyitott konfertéblit felcseréli üveges batárral, de némelyike ezeknek nagyon rozoga. A rendőr főkapitány rendeletet adott ki, a melyben utasítja az

— Óh nem, nem az én nevem alatt; álnev alá rejtözve e cikk közzétételétől várom minden boldogságomat, üdvösségemet!

És a szerkesztő, az a jó bácsi megsajnálta, megígérte, hogy kicsit simítva a darabos tárczán, a szerdai számban közzéteszi.

Felvirradt a szerdai nap hajnala; mohó kíváncsisággal kaptam az ujság után! a szerkesztő beváltotta ígéretét, ott diszlett az én novellám, alatta vastag betűkkel a szerző neve: Józsi.

Valamivel kevesebb, de még mindig elég Annuska volt benne, boldog voltam.

Délután kirukkoltam a Széchenyi-térre, a hol az én drága leánykámát viszont látni véltem. Ahány zsebet csak megcsinált a szabó a kabátomon, mindegyikben volt egy-egy T i s z á n t ú l úgy elhelyezve, hogy a nagy betűkkel nyomtatott ezimet már messze lehetett olvasni.

Az emberek bámultak, gyengébbek talán el is nevétek magukat, de én azzal bizony csöppet sem törődtem; azok ugy sem tudják megérteni azt a magasztos okot, mely miatt nekem muszáj ujságokkal bélelt zsebekkel sétálni. Öblös száju muzsikuskok teli torokkal fujták a recsegő, sárga réz trombitákat; miattam ugyan fujhatták, soha kevésbbé nem érdekelte a Zichrer zenéjének vidám dallama.

Bébe kalapos leányok, fiatal menyecskök gavallérjaik oldalán pajzánul nevetgélve jártak keltek, s akadályoztak engem a gyors menésben: soha annyi pardont, bocsánatot nem kértem, mert ügyetlenségemben minduntalan beleütdöttem valakibe.

Szemeim villámgyorsasággal kerestek va-

lakit, vizsgáldtak, nem akadnak-e egy oázisra, a melyen a fáradt tekintet megpihenhetne és ime a messze szerü határon feltűnt: ő.

Ott settenkedtem körülte, lóbáztam nagy garral a kabátom zsebeit: csak észre veszi az ujságokat. Leültek egy padra. Diskrét távolban egy fa alatt állva félénk, epedő pillantások után kihuztam egymásután, sorba valamennyi zsebemből a T i s z á n t u l t és egyenként, átszellemülten olvastam a novellámat.

Ezzel csak eléggé kíváncsivá teszem és talán csak elérem vele azt, hogy othonn elolvassa a tárczát ő is. S ha elolvassa a tárczát, csak megtudja, hogy az a Józsi, a ki telve van Annuskával, az én vagyok s hogy az az Annuska, kit imád a Józsi, egyesegyedül ő? Meg kell neki értenie, — nem volna leány, ha a tárczában, az én nevemben, különös viseletemben, epedő pillantásaimban és a fájdalmas mosolyomban nem lenné meg az összefüggést.

Másnap délután találkozom egy jó képű, jovialis vigkedélyű ural. Kitérni akartam előle, de a szerkesztő egyenesen felém tart és már messziről integet.

— Uram gratulálok! Irói talentuma feltűnést keltett. Egy bájos hölgy felkért, juttassak »Józsi« kezeihez egy illatos levélkét.

És vonszolt a jó bácsi a szerkesztőségbe. Forgott körültem minden, kéket-zöldet láttam . . . egy levél nekem . . . az írónak egy levél . . . az én reménységem, tervem megvalósulása! Ajánlottam, hajtsunk kocsin a szerkesztőségbe, neki azonban ugy látszik nem volt olyan sietős a dolga. Hármat léptem, mig ő egyet, szóval alaposan megszalasztottam és a mikor kezemben volt a levél, nem, nem a ke-

zemben, a szívemnél, rohantam, — arra se emlékszem, köszöntem-e, de ugy hiszem, hogy nem.

Kezdőlött a hajsza, hogy mielőbb hazaérjek. Voltak, kik nagyot néztek utánam, de hát ahhoz megint semmi közöm sem volt; ők néztek, mert nekik ugy tetszett, én pedig élttem állampolgári jogaimmal és rohantam. Óh, te drága, kedves kis levélke; zárt ajtóknak mögött, remegő kezekkel bontottam fel. Legelgőbb az aláírást néztem, igaz, nem csalódtam. Aztán, mikor a nagy örömből felocsudtam, sugárzó arczezal olvastam a gömbölyü betűket, nem egyszer, nem tízszer, . . . százszor:

Tisztelt uram!

Tegnap olvastam egy tárczát, melynek szerzője szerényen Józsi álnev alá rejtözik. A kedves mese megthott és kíváncsivá tett, vajjon a történet hősnője létező, földön élő lény, vagy tulvilági, eszményi kép, melyet az ön messze szárnyaló fantáziája alkotott meg? Kíváncsiságom annál nagyobb, mivel ugyan azt a nevet viselem melylyel ön ideálját ruházta fel és bár távol állok attól, hogy a dicsőített nőben saját személyemet keressem, a névrokonság folytán mégis indokoltnak tartom azt a kérést, elégitse ki kíváncsiságomat és mondja meg, ki az Annuska. És ha már ezt megtette, teljesítse másik óhajomat is, írja meg, kicsoda ön, a Józsi? Az-e, kit gondolok? Üdvözli —y Anna.

Ő az, természetesen, mi kétség sem fér hozzá. Ő sejtí, hogy kicsoda a Józsi? Mit írjak? Egy világot adnék egy gondolatért! de nincsen, t. i. gondolat.

egy fogatú bérkocsisokat, hogy a telre új báltárról gondoskodjanak, mert a mostaniak nagyon zörögnek, és be fuj az ajtajukon a szél. A főkapitány ezen rendelete ellen a konfertáblisek felszólaltak. Tegnap deputáció járult R á c z Mihály hely. polgármester elé, s kérték, hogy a rendőr főkapitány rendeletét vonják vissza, mert az kivihetetlen. Anyagilag tönkre tenné őket, de meg 100-nál több báltárt nem is bírnak Biharmegyében a tél beálltaig elkészíteni.

*** Pótadó ingyen iskoláztatás céljára.**

Hosszu-Pályi községe még május hónapban tartott képviselői testületi ülésén elhatározta, hogy a magyar nemzet ezredéves fennállása felett érzett öröm kifejezésül népünnepélyt rendez s e célra 100 frtot szavaz meg. A másik, érdekesebb határozata a képviselőtestületnek az volt, hogy a tanköteles gyermekek ingyen iskoláztatása céljából alapot létesít s megszavazott erre 2% pótadót, amelyet a lakosság mindaddig fizet, míg olyan tőke áll rendelkezésre, a melynek kamata fedezi az iskola fenntartásával járó kiadásokat. A határozatok ellen, a kikötött határidőn belül senki nem adott be felelővényt, most beterjesztették a vármegye közönségéhez s kérik azok jóváhagyását.

*** A mire a város kidobta a pénzt. A**

földművelésügyi miniszter a tavasszal ország-szerre összeíratta a művelésre alkalmas földterületeket, a házi állatokat, szárnyas jószágokat, hogy ebből az adatokból összeállítsák Magyarország gazdasági monografiáját. Nagyváradon is hetekig dolgoztak a város alkalmazottai a lovak, szamarak, bornyuk, libák, csirkék összeírásán s ez a »pontos« statiszтика mintegy 200 frtjába került a városnak. Mert a bölcs miniszterium az összeírás költségeit a városok és községek nyakába szőta. És most jön még a legeredetibb. Felhívja a miniszter a várost, hogy fizessen elő a monografiára 10 frttal: vagyis pótolja meg a már kidobott 200 frtot újabb 10 frttal, ha a felületes munkát meg akarja szerezni. Ennyiért hajlandó ugyanis kedvezményes áron megküldeni a monografiát.

*** A badeni nagy herceg nem lesz király.** Abból az alkalomból, hogy Frigyes, ba-

deni nagyherceg most tölti be életkora 70-ik évét, az a hír kapott szárnyra, hogy királylány fogják proklamálni és hogy ez iránt már minden intézkedést megtettek. Ezt a hírt a Badische Beobachter demontálja és azt mondja, hogy az egészről egy szó sem igaz.

*** Blime vagy virág.** Pár héttel ezelőtt említettük, hogy Hirsch József kalapban imádkozó nagyvárad lakos sehogyan sem tud bele nyugodni abba, miszerint leányának utónevét az állami anyakönyvbe nem irták be »Blime«-nek, hanem Virágnak. Ez ellen a recepiátl polgár nagy indignációval kikél s beszél elnyomatásról, sanyargatásról, és egyúttal kéri az anyakönyv kiigazítását »Blimé«-re. — Az ügyet a polgármesteri hivatal áttette a járásbirósághoz, a mely a következő végzést hozta az ügyben: Minthogy az 1895. évi 86225. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében az utó nevek az állam hivatalos nyelvén jegyzendők be, s minthogy ezen okból Hirsch József az a kérelme, hogy az 1896. évi július 4-én született leánygyermek utó nevének magyar nyelven történt bejegyzése Blime-re kiigazítsák, mint az 1894. évi XXXIII. t. cz. 29. §-ába és a hivatkozott rendeletbe ütköző jogosultsággal nem bír — a kir. járásbiróság Hirsch József kiigazítási kérelmét elutasítja. Így a leánya marad továbbra is Virág s ezért bizonyára hálás lesz nagy korában az anyakönyvvezető hivatalnak.

*** A bécsi községtanács,** jul. 24-iki közgyűlésén Weiswasser liberális községtanácsos, a kit egy durva kifejezésért Strobach polgármester rendreutasított, azt felte vissza, hogy neki Strobach »sifli«. Weiswassert heves jelek után ezért két ülésre kizárták a községtanácsból. Ez az első eset, hogy egy községtanácsos ellen az ugynevezett Hausknecht-paragrafust alkalmazták.

*** Pap — gyülekezet nélkül.** Popovics János karczagi görög-keleti lelkész f. hó 20-án hosszas szenvedés után 69 éves korában elhunyt. A megboldogult egyike volt a legmagyarabb érzelmi papoknak. Híresek valának magyar nyelvű, megható halotti imái és beszédei. Ő temette el az annak idején általános feltűnést keltett szép magyar beszéddel, a büdszentmihályi

rablói alkosságot áldozatát, Dogáli Gusztáv nagybirtokost. Az egész görög-keleti liturgiát lefordította magyar nyelvre, mely kéziratban hagyatékába maradt. Temetése Karczag város nagy részvételével e hó 22-én történt. Halálával felmerül a kérdés: lesz-e több görög-keleti pap Karszagon, miután a hívek ugyszólván teljesen elfogytak? Jelenlegi összes létszámuk 5. A fundációk azonban a lelkészi javadalmazásra s az egyház fenntartására meg vannak s így nem lehetetlen, hogy a görög-keletiek ezen eklézsiájukat nem adják fel.

*** Panasz a vasuti örökre.** A beállott kánikula elől, városunk több előkelő családja a hegyi nyaralókba menekült s kocsikon jönnek ki s be a városba, azonban az ut majdnem mindenütt a vasuti vágányokon vezet keresztül s így természetes mindenütt sorompó van felállítva s minden vasut indulása előtt egy negyedórával már lezárják e sorompókat s a vonat elindulása után sokszor egy negyed óránál is tovább váratnak magukra az alkalmazott örök, — a helyett hogy azt azonnal kinyitnák. Emiatt emeltek többen — méltán — panaszt, mint reméljük a tapintatos vezetőség mihamarabb segíteni fog.

*** A cukrász-kioszk a Bémertéren.** Nagyvárad egyik kellemes találkozóhelye lesz. Alacs és Ritter cukrászok bizonyára meg fognak tenni mindent, hogy a közönség igényeit kielégítsék.

*** Izgató dászkál.** Lapunkban nem rég megjelent közlemény után, az összes fővárosi lapok megírták azokat a botrányos magyar ellenes üzemeket, melyeknek a hőse Z s u r k u c z János, vámos-lázi görög keleti dászkál volt. Daczára ennek, semmiféle intézkedés nem történt e néplázító egyén ellen, ki valóságos mételye a környéknek. Mint értesülünk, a népbolondítók szavára hallgatni nem akaró községi lakosság, maga kíván segíteni e Biharvármegyében eddigelé még elő nem fordult eseten s egy memorandumot szándékoznak beadni az illető egyházi hatóságnak, melyben a tanító elmozdítását fogják kérni s ba e kérelmük nem fog meghallgattatni úgy a gyermekeket, a szemszéd Micske községi r. kat. népiskolába fogják adni. A lakosság ez egészséges gondolkodásra valló szándéka méltán megérdemli a dicséretet.

*** A kassai dóm új oltára.** Schusztter Konsztantin váci püspök karrarai márványból készült pompás szent József-oltárát, melyet a püspök a kassai dómnak ajándékozott, mint kassai levelezőnk jelenti, a napokban vette át a káptalan, nagynevű ajándékoztójától. Egyik kiváló disze a székesegyháznak a gyönyörű oltár.

*** Megyei segély selyem tenyésztésre** R á t k a y J ó z s e f tornatanár, a selyem tenyésztésnek Nagyváradon és Biharmegyében lelkes uttörője és meghonosítója büszke lehet arra az eredményre, a mit az első évben fáradságtalan buzgalommal elért. Nagyváradon kívül Biharmegye sok községnének szegény — lakossága a selyem tenyésztés továbbfejlesztése által állandó évi keresetforráshoz jut a selyem tenyésztés által, a mely nagyban megkönnyíti a megélhetését. Rátkay József kérvényt intézett Biharmegye alispányához, a melyben a selyem tenyésztés fejlesztése céljából már ez évre 250 frt segélyt kér. Azt hisszük, alig adhat a vármegye üdvösebb célra segélyt s így nem kételkedünk, hogy a megye gyűlés készséggel szavazza meg a kért 250 frtot a hasznos és messze kiható új kereset forrás fejlesztésére.

*** Nincs benne köszönet.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a törvényhatósági tisztviselők részére ez évi július hó 1-től azon kedvezményt engedélyezte, hogy az előre kiveszközlendő igazolványok előmutatása mellett 50 százalékos kedvezmény-áron utazhatnak a magyar államvasutakon és az ennek kezelése alatt álló helyiérdekű vasutvonalakon. Csak-

Tíz levélpapírost is elrontottam, nem tudom, hány tollat cseréltem meg, míg nagy nehezen befejeztem válaszomat:

Nagysád.

Tudni akarja, hogy ki az az Annuska? Kegyednek megmondom. Vegye fel fekete szoknyára égszínkék bluz-ját, tűzőn kebelére vérvörös rózsabimbót és menjen szombatn este 1/2 9 órakor mamája karján a körösparti korzóra sétálni. Az a ki fekete szoknyán égszín bluzban, kebelén vérvörös rózsabimbóval szombatn este 1/2 9 órakor a körösparti korzón mamája karján sétál — az az Annuska.

Józsira is kíváncsi? Ugyanakkor ott lesz ő is; egy lámpa oszlopnak támaszkodva türelmetlenül várja és tiszteletteljesen fogja köszönteni kegyedet is, mamáját is.

Ha az gondolta Józsira, a ki köszönteni fogja, úgy adjon neki bármilyen uton-módon engedélyt, hogy bemutathassa magát, hogy láthassa, beszélhessen kegyeddal gyakran, sokat, — ha azonban nem, úgy ne nevéssen, őrizze az elárult titkot és engedje, hogy egyedül, magányosan elzárkózva továbbra is ábrándozzék csillogokról, angyalkákról, Annuskáról a szegény

Józsira.*

Anna napja volt, az én ünnepnapom. Korán délután ott kőszáltam a körösparti korzón és égető napban lestem, mikor tűnik fel az első csillag. Minél rövidebbek lettek a sugarak, annál hosszabbnak tűnt fel a még hátra lévő idő. Kinos sejtelmek fogtak el, maró gondolatok kergetőztek agyamban, féltem, hátha gunyt űz belőlem az a kis leány.

Nem, nem lehet, olyan angyal nem képes arra és nem is tette, mert eljött égszínkék bluzban, vérvörös rózsabimbóval.

Elfojtva lélekzetemet vártam közeledését és nem tudom leírni, mit éreztem, mikor bátorítalan köszöntésemet bájos mosolylyal fogadta. Elhaladt mellettem; visszapillantott és ismét mosolygott, a hogyan csak ő tud mosolyogni.

Bámultam, nem tudtam helyemből mozdulni és talán megint füstbe megy tervem, ha a mama, óh az az okos mama, nem jó segélyemre; leejtette a legyezőjét. Én felemeltem és mélyen meghajolva, halkán rebegve valami érthetetlen szavakat, átnyujtottam azt.

Mondjam tovább? nem, ugy-e nem? Ami ezentul következett, azt a nélkül is tudják.

Mert ma, ismét Anna napján, mikor karjaimban az én édes Annuskám és meg gratulálalom névnapos kis feleségemet, kérve Istent, hogy teljesítse angyali szíve szerény kívánságait, jutalmazza jószágát jószággal, kebelét boldogsággal, — eszembe jut a sok drága napokat megelőzőt szerelmem minden szenvedésével együtt.

Eszembe jut a kedves szerkesztő, a ki segített előre a boldogság utján, — eszembe jutnak önök, tisztelt olvasóim, a kiknek türelmével vissza éltem és úgy hiszem, lerovom tartozásomat, ha most újra igénybe véve jószágukat, elmondom, miért kellett nekem egyszer egy tárczát írni.

— A viszontlátásra! A *T i s z á n t u l e szerkesztője.

hogyan ebben a kedvezményben sincsen valami nagy köszönet. A törvényhatósági tisztviselők jó része most van szabadságon s legjobb alkalmuk volna ezen időben a kiállítás megtekintésére, azonban a kedvezményes utazáshoz még mindég nem érkezett le az igazolvány, azok részére sem, akik a miniszter leiratának kibocsátása után azonnal beadták a kedvezmény iránti kérvényüket.

* **Uj egyházi ima a királyért.** Magyarország hercegprímása legutóbb azon kéréssel járult Üszentsége elé, hogy a nagyheti szertartások alatt, különösen nagyecüörtökön, nagypénteken és nagyszombaton a királyért eddig mondott ima helyett mást engedélyezzen. Együttal fölterjesztette az új ima formuláját, a melyet Üszentsége jóváhagyott. Az ima magyar fordításban következőleg szól:

»Mindenható örök Isten, ki örök hatalommat uralkodol minden nemzeteken, tekints kegyelmesen Magyarországra, hogy királya igazságos kormányzásban, népe pedig hűséges engedelmességben, neved dicsőségére és az ország javára egyértelmű jámborsággal egyesüljenek.«

* **Gyárosok a szocialiták ellen.** Bécsben nagyiparosokból egy végrehajtó bizottság alakult; a mely az osztrák kormánytól panaszt emelt a szocialista agitációk ellen. A memorandum, a melybe a panaszt foglalták, 652 aláírással tegnapelőtt küldöttség nyújtotta át Badeni miniszterelnöknek, a ki biztosította a küldöttséget, hogy panaszuk jogos voltát elismeri, viszont azonban kénytelen kijelenteni azt is, hogy a gyárosok nagyon keveset törődtek a munkásoknak baleset elleni biztosításával.

* **Az új lissaboni nuucius.** Rómából, július 24-ről távirják: Ajuti müncheni nuncius lissaboni nunciussá neveztetett ki.

* **Párbajozó szerzetes.** Kassáról írják a M.-gnak a következőket, a melyek a lovagias ügyek sokféleségét egy igazán különös ujjal tetézik. Az Abauj-Kassai Közlöny szerkesztőjét, Timkó Józsefet párbajra hívta ki Pecsko József a premontrei rendből nemrég kilépett áldozó pap, a miért az lapjában annak a nézetének adózott kifejezést, hogy talán még sem egészen illő dolog, hogy valaki nemcsak a rend költségén képezze ki magát, de a még a kiállítás tanulmányozására is a redtől vegyen fel pénzt, azt vigan elköltse és aztán hazajöve a dárídóból, kilépjen a rendből, a hogy ezt Pecsko ur tette. Timkó segédei nem engedték meg a párbajt, mire az exbarát természetesen morenuso gyávanak és rágalmazónak jelentette ki Timkót. A különös affér, a melyről most sokat beszélnek Kassán, az esküdtszék előtt fog folytatódni.

* **A néppárt alakuló gyűlése Nagyszombatban.** A nagyszombat-járásbeli összes kath. papság, igen sok vidéki gazda és választó, valamint Nagyszombat város képviselő-testületének nagy része és sok választópolgár összegyűlt s a következő pontokban állapodtak meg: 1. Az értekezlet kimondja, hogy a Nagyszombat-járás néppárt határozott alakban s mint ilyen megalakul és akcióba lép, elnökül pedig egyhangulag a köztisztviselőben álló és igen befolyásos Ocskovszky Ágost ügyvédet választották meg. 1. A közeledő épviseleválasztásra jelöltet fog állítani, de a személyre nézve most nem határoz. 2. Legközelebb népgyűlést tart Nagyszombatban.

* **Rövid hírek. Kert utcai mizéria.** Kert utcán a műkö járda széléhez ültetett fák egy része kiszáradt s így kivágták. A fák helyén maradt gödrökről azonban megfélekedtek. Már több szerencsétlenség történt ezeknél a gödröknél, miért intézkedést kérünk a hatóság részéről, míg

nagyobb baj nem történik. — **Uj marharakodó állomás.** A földmívelésügyi miniszter Pozsonymegyében Modor-Szenkvicz vasut állomást marharakodó állomássá minősítette. — **Ovonó-választás,** Székelyhidon a napokban választották meg az óvonót, Balogh Lajos elnöke alatt. Megválasztották Beseaszky Anna beregszászi okl. óvonót. — **A nyomorultak.** A koldusok ellen megindított hajszának tegnap ismét 25 áldozata lett s így az eddigiekkel együtt száznál többre fölmege azon lézengő csavargókból álló koldusok száma, kiket a rendőrség e héten elfogott. E héten egy csapat olaszt is tolonczoltak, keresztül a vasuti állomáson. persze az érdekes csapatnak temérdek nézője akadt. — **Talált jeggyűrű.** Egyik nagyváradi kávéház udvarán tegnap egy arany karika gyűrűt találtak. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a talált tárgyat átveheti a rendőrségnél. — **Kilökte a házigazdát.** Verzáry József háztulajdonos Ujvároson. A napokban bement Szőke Dániel lakójához és házbér hátralékát sürgette. A feldühödt napszámoss erre bitang gazembernek nevezte a házigazdát s kétszer pofon vágta. A megsértett háztulajdonos a dühöngő házbérhátralékos lakót egyenesen beperelte. Nem jobb lett volna még a mellé rendőrségi kötéris. — **Összetört ablakok.** Katonavároson Papp Kálmán napidíjas utcai lakásán levő hat üvegtáblát tegnap éjjel valaki összezúzta. A nevezett a menekülő ablakverőt elfogta s ez szabadkozni kezdett s kérte a bocsánatot, mert ugymond: »A hűtlen ideálablakait akarta beverni, mert felajánlott szerelmét visszautasította.« Ez is furcsa hódítási módszer. — **Elpáholta udvarló.** K. J. feleségének, már jó idő óta udvarol Kocsis Gusztáv nagyváradi asztalos segéd. A férj észrevette ezt s tegnap annyira elpáholta a hűséges udvarlót, hogy 8 napon túl is kénytelen lesz az ágyat őrizni. — **Gyümölcs expedíálás.** Mint értesülünk a lapunkban már említett gyümölcs expedíáló vállalat már rövid idő múlva létesülni fog s így a gyümölcstermelő közönség, terményét kellő módon értékesítheti. Hézagpótló vállalat tetemülését mindenki örömmel fogadja, már is tekintelbe véve, hogy az expedíálás rendőri felügyelet mellett fog véghez menni. — **Budapest-London.** A magyar és angol táviró igazgatónak sikerült megegyezésére jutni arra nézve, hogy Budapest és London közt közvetlen táviró-összeköttetés legyen; most azonban az összeköttetés a megvalósulás stádiumába fog jutni. — **Vasuti baleset.** A budapesti gyorsvonat miskolci állomás közelében a vágányokon felejtett két teherkocsiba ütközött. A teherkocsik összetörték, a mozdony erősen meg sérült. Emberben nem esett kár. — **Határ konfliktus.** Lemberg, jul 24. Jarezyk János jezori lakost a galicziai egy orosz határőr agyonlőtte. Jarezyk segítségére sietett egy osztrák alattvalónak, a kit az orosz határőrség határlépés miatt üldözöbe vett és közben érte a lövés. A vizsgálatot megindították. — **Nagy takács-sztrájk.** Magyarországon takácsok sztrájkja kezd fenyegető jellegűt ölni. Hét munkást, akik erőszakosságra bujtogassák az 1200 sztrájkolót tartóztatnak. — **Meggyilkolt apáca.** Aversában, Olaszországban a Moretti-féle apáczakolostor elboesájtott kertésze bosszúból meggyilkolta Vincenza nővért, akinek pedig elboesájtásában semmi része nem volt. A nép megakarta lincselni a gyilkost, amit a csendőrség csak nagy nehezen volt képes megakadályozni. — **Bismarck gyengélkedik.** Bismarck herceg, Fridrichsrühbey tervbe vette, hogy Barzinban hosszabb időt tölt üdülés végett. E tervet azonban most megváltoztatta a porosz vasember, mert ez utazást gyenge egészségi állapota nem engedi meg. — **Elitelt zsidó szocialista vezér.** A neunkirchener szocialista sztrájk vezetőjét, Perzldrt az ottani járásbírósa a hatóság, gyárigazgatók és a törvényes rend megsértése miatt három hónapi fogságra ítélte. — **A lepra keleti Poroszországban.** Berlinből jelentik, hogy a lepra veszedelmesen terjed keleti Poroszországban. A leprában megbetegedettek száma 11-ről 22-re emelkedett. — **Negyven millió Panama Párisban.** A Petit Journal szenzációs leleplezést bocsaított világgá. Azt írja, hogy Páris város pénztárából negyven millió frank kiányzik. A pénzt nem sikkasztottak el, hanem könnyelmű módon elpazarolta és önkényesen elköltölte a városi tanács.

x **Hol szórakozzunk a nagy melegben.** A rekkenő hőség teljes erővel beköszöntött; a közönség azon része, akiket hivatásuk nem kényszerít az utcára, egész nap a jól befűgönyözött szobákban hűsölnek, vagy kimene-

külnek lakni a hegyek közzé. Akiknek azonban a városban kell fáradniok a nagy hőségben, s különösen a hivatalnokok, örömmel menekülnek a napi fáradalmak után a zöldbe, üdülni pár órára. E tekintetben Kárger Sándor pompás nyári mulató helye a legelső. Távolság város porától és zajától, a Kálvária hegy alatt kellemes szórakozást nyujt üde, hegyi levegőjével, jól gondozott tekepályáival. Azonkívül kitűnő cigány zene mellett, izletes ételek, tisztán kezelt italok állanak a közönség rendelkezésére.

x **Törlesztéses kölcsönökhöz** ingatlanokra a leggyorsabban és a legelőnyösebb feltételek mellett juthatnak földbirtokosok, községek, városok az »Ingatlan- és Jelzálog-forgalmi-Intézet« által. Az ország legelőkelőbb földbirtokosai- és községeknek bizonyítványai tanuskodnak arról, hogy az »Ingatlan- és Jelzálog-forgalmi-Intézet« még oly esetekben is eszközölt ki törlesztéses kölcsönöket, mikor a kölcsöntkeresők sehol sem tudták a kívánt kölcsönt elnyerni. Az »Ingatlan- és Jelzálog-forgalmi-Intézet«-nek nem kell semmiféle előleges költség, csak a jelzálogul lekötendő földbirtokok telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokiv másolatát kell oda beküldeni, minden egyebet elvégez a leggyorsabban és lelkiismeretesebben az »Ingatlan- és Jelzálog-forgalmi-Intézet« Budapestben, csak Váci-körút 39. szám alatt.

Vizsgálat a földalatti villamos vasuton.

Budapest, jul. 25.

A Ferencz József földalatti villamos vasuton a tegnap délben előfordult tüzeset alkalmából a hatósági kiküldöttek tegnap és ma ejtették meg a vizsgálatot az erről fölvetett hitteles jegyzőkönyv szerint. a tulzott tényállás a tulzott hírekkel szemben, a következő: Tegnap délben a Gizella-térről a városligetbe haladó 15. számú kocsinak a vezetője a villamos áramtól meggyuladt és az oktagon-téren füstölni kezdett. A kalauz a megálló helyen óvatosságból az utasokat felszólította, hogy szálljanak ki, mire azok nyomban elhagyták a kocsit. Az így kiürült kocsit ezután bevárta az utána jövő 10. számú kocsit, mely az első kocsit ki akarta tolni a városligeti nyílt pályatestre. A Vörösmarty-utczánál az első kocsiból láng csapott ki, mire a 10. számú kocsit utasai is kiszállttak. A felcsapódó lángot pedig eloltották. A két kocsit erre gyorsított menetben indult kifelé, de épen a fokozott gyorsaság által keletkezett levegő áram fölélesztette a lappangó tüzet, mely az aréna-uti állomáson teljes erővel kitört. A toló kocsit ekkor ellenárammal száz lépéssel visszatért és sorsára hagyta a kigyult kocsit, melynek farészei elégték. Az alagutból telefonoztak a tüzoltóknak, akik hamarosan eloltották a tüzet. Az egész esetenél sem utas, sem kalauz, sem kocsivezető nem sérült meg. Sőt a kocsit sem pusztul el, ha a kocsivezető a szabályzathoz hiven az oktagon-téri állomáson megáll és eloltatja a kocsit, melyet épen a fokozott menetsebesség gyullasztott lángra. Az égés és oltás következtében az aréna-uti állomáson az áram és a világítási készülék megrongálódott s ezért be kellett szüntetni az üzemet. A kár az elégett kocsit leszámítva, mely biztosítva volt, jelentéktelen.

A vizsgáló-bizottság semmi újabb intézkedést nem rendelt el és megengedte, hogy a megrongált készülékek helyreállítása után a forgalom nyomban megkezdessék. A helyreállítás befejezéshez közeleg s így a közlekedés még a mai est folyamán megnyílik. A vasut igazgatósága mai üléséből kifolyólag intézkedett, hogy a tűz és közbiztonság igényeinek még fokozottabb mértékben eleget tegyen.

Pályázati felhívás.

A »Szigligeti Társaság« ez évi közgyűlésének határozatából ezennel a következő pályadíjjakat tűzi ki:

1. **Kétszáz koronát** a társadalmi tudományok köréből vett dolgozatra, melynek terjedelme azonban egy és fél nyomtatott ivnél többre nem terjedhet;

2. **Száz koronát** eredeti (próza) elbeszélés-

lésre, mely lehet vig, komoly, történelmi, vagy bármily más tárgyú; terjedelme azonban legfeljebb egy nyomtatott ív lehet;

3. *Ötven koronát* eredeti tárczaszerű dolgozatra (rajz, genrekép);

4. *Ötven koronát* lírai költeményre.
A pályaművek tisztán és idegen kézzel írva, a nagyobb dolgozatok pedig ezenkívül bekötve és lapszámozva *folyó 1896. évi október hó 31-ik* napjának déli 12 órájáig küldendők be Rádl Ödön társ. elnökhöz Nagyváradra jelígs levélkével együtt. Később beérkező pályaműveket a társaság figyelembe nem vesz.

A pályadíjnyertes művek a Társaság tulajdonába mennek át, a mely azokat fölolvastatásán, vagy évkönyvében felhasználhatja. Szerzők a társaságtól kikérendő engedély nélkül műveiket nem közölhetik s azokkal egyáltalán nem rendelkezhetnek. A pályázatokban csak a »Szigligeti Társaság« rendes alapító- és tiszteletbeli tagjai vehetnek részt.

A pályázat eredményét az 1897. évi rendes közgyűlésen hozzuk nyilvánosságra.

Nagyváradon, 1896. július 22-én, a »Szigligeti- Társaság« választmányának nevében.

Rádl Ödön,
társ. elnök.

Adorján Armin,
társ. titkár.

Felhívás a II-ik budapesti felutazásra.

A f. hó 17-én a kiállítás megtekintésére felutazott 100 tagból álló csoport tagjai meggyőződtek arról, hogy mily kevés költséggel lehet a kiállítás összes nevezetességeit négy napon át megtekinteni, tanulmányozni s abból hasznos tapasztalatokat szerezni.

Azon reményben, hogy Nagyvárad város egy a közel eső vidéki városok polgárai között még jelentékeny számmal vannak azok, kik a kiállítást még nem látták, de megtekinteni óhajtnak: azoknak előnyére egy második csoportos felrándulást akarunk össze toborzani szeptember hó 3-án indulandót Nagyváradról.

Az országos kiállítás igazgatóságától ezen II-ik tömeges felutazásra a következő feltűnően olcsó díjakat sikerült kieszközölnünk:

Magyváradtól Budapestig és vissza 14 napig érvényes és bármely vonaton használható III-ad osztályú vasúti menetjegy, négy napon szállás, négy ebédjegygyel, személyenként 10 ft 50 kr. költség, a kiállításra 20 kr-ért belépő jegy.

Kik a tömeges felutazásban részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy a 10 ft 50 kr. költséget bezárólag augusztus hó 18-ik napjáig az ipartestület irodájában készpénzben lefizessék, a mennyiben azon nap a befolyt összeg a központra multhatatlanul be fog küldetni, honnan csak annyi szelvényjegy érkezik, a mennyiért a befizetés megtörtént.

Ezen II-ik felmenet szeptember hó 3-án este 11 órakor indul Nagyváradról, ezen vonathoz csatlakozhatnak az ut irányában eső vasúti állomásokon is azok, kik erre menetjeggyel bírnak, vidéki felrándulók részére posta útján is eszközölünk ily kedvezményes jegyeket a pénz előleges beküldése után.

Részt vehetnek a tömeges felrándulásban férfiak, nők és gyermekek, iparosok, kereskedők vagy bármely foglalkozásuak, de leginkább óhajtanánk, hogy a nagyobb szám iparosokból tömörüljön, mert Nagyvárad város lakosai között az iparos osztály nagy számot képvisel, illő, hogy a felvonulásban is kitűnjék feltűnő többsége.

Felkérjük a tisztelt iparos polgárságot, miszerint ezen kedvező alkalmat saját érdekükben — felhasználni ha csak tehetik — el ne mulasszák, mert ilyen kedvezményben többé részesülni nem fognak. Felkérjük még arra is, hogy ezen társas és tömeges mintegy családi felutazásra ösmerőseiket is buzdítsák a jelentkezést augusztus 18-ik napjáig az ipartestület irodájában bejelenteni és befizetni sziveskedjenek, mert a később jelentkezőknek legjobb akaratunk mellett sem szolgálhatunk kedvezményes szelvényekkel.

Nagyvárad, 1896. július 25-én.

Bercsey György,
ipartest. elnök.

Jankovich János,
főjegyző.

A HÉTRŐL.

A nagy politikának legnagyobb eseménye: a kiegyezés, melyet a magyar kormány az osztrák miniszteriummal kötött.

Muszáj-kiegyezés az; úgy volt megparancsolva öt pecsétetes levélben.

Eddig az volt a szálló ige: jobb a sovány egyezés, mint a kövér pör.

Ezentul meg azt fogják *sirva* emlegetni a magyar gazda és iparos: jobb a vámháboru, mint száz kiegyezés, melyet a liberális kormány köt, kiszolgáltatván Magyarországot Ausztriának, másfelől a »se országa se hazája« kozmopolita nagytökének.

Szomorú a magyar nóta ebben a kiegyezésben. A kvóta fölemelése következtében nagyobb lesz az adó — de viszont az orosz buza és marha kedvezményes behozatala következtében olcsóbb lesz a gabona és a vágó-marha.

Edes magyarom, ez a liberális politika. Ha ettől a politikától egyszer elfordulsz, akkor kevesebb lesz a kvóta és jobb ára lesz a gabonának és vágó-marhának.

Addig pedig viselni fogod a roskadásig súlyos adó-teher mellett a gazdasági válság szomorú következményeit.

Ad vocem — marha.

Van a bihari főispánnak egy kis kutyája: csahos kis jószág, mely unalmában rendesen legyek után kapkod, de tisztességes embereket is meg szokott ugatni.

Sokszor dobtak neki egy elnyűtt pokrócot, sokszor érezte a farkos botot; nem esoda, ha egyszer e két dologról álmódott; álmából fölocsudva vakkantani kezdett mire jól elpüfölték és a szegény kis csahosnak azóta szájkosarat kell hordania. A nyomorult pára most már csak névtelenül és suttymban mer vakkantani.

Csak hogy kutyaugatás nem hallatszik a menyországba, még ha papíron van is a csahos.

Mezey Mihály haragszik, hogy a kánikula elnyomta. Elég soká nyomta ő Nagyváradot és saját eklézsiáját.

Ideje, hogy a lidércnyomástól megszabaduljon mind a kettő.

Az „Ezermester“ kimesterkedett és régi főlénye már csak csahosok emlékeztetésében él.

— A rendőrséget Nagyváradon a rendtlen őrőség vagy rendörtelenség filoxerája bántja; — mondja A.

— Dehogyan bántja; hiszen ott *rendre* felfüggesztik a tisztviselőket és a legnagyobb *rendben* folyik a fegyelmi vizsgálat; válaszolt B.

— A főispán egészen elcsodálkozott e *szép rend* fölött, mikor a dologról a — — Tiszántúlból értesült.

— Ezen viszont nem lehet csodálkozni: valamennyi felfüggesztett s fegyelmi vizsgálat alatt álló rendőrhivatalnok egytől-egyig tizenhárompróbás *liberális* és hozzá buzgó kortese *Tisza* Kálmánnak.

— Hja, úgy van az már; a *kis*... *korteseket* felfüggesztik, a nagyokat futni hagyják...

A közigazgatási bizottság tagjai és a városi képviselők, kik mindig helyeslőleg tudomásul vették a rendőrkapitány jelentéseit — ezentul külön bizottságot fognak kiküldeni a főispán vezetése alatt, hogy olvassák meg, van-e annyi rendőr, ahány a papíron szerepel?

Különös kötelességüké fogják tenni, hogy a hármas számú rendőrnél kérdezzék:

— Ádám, hol vagy?

Ki fizeti a szenet?

Egyik osztrák-magyar nagykövet Konstantinápolyban fényes ünnepeket adott, melyeken az egész diplomáciai kar és a török kormány képviselve volt. A jelentésben, melyet erről Bécsbe küldött, nagyon eldicsekedett az ünnepélyek sikerével.

Magas helyen elolvasták azt s minthogy az ünnepek költségei nem voltak föltüntetve, a jelentés szegélyére ráírták: *Ki fizeti a szenet?*

A rendőri botrányoknál mi is kérhetjük: *Ki fizeti a szenet...*?

Ki adja vissza a közönségnek a bizalmat a korrupciónak eme szemérmetlen terpeszkedésével szemben?

A liberálistus méregfájának eme gyümölcseivel képest a Pulszky-élet alig jöhet számba. Igenis, mert Pulszky minden felügyelet nélkül intézkedett, a nagyvárad rendérségénél pedig a kapitány, a tanács, a polgármester és a főispán hivatali esküjüknél fogva tartoztak felügyelni.

Igen ám, de mikor ielügyelők s felügyeltek mind *tiberálisok*. Már csak nem kívánhatják, hogy egyik holló kivájja másik hollónak a szemét!

A közúti vasutnak megint reklámot kell csinálnunk. Csendes igazgatása alatt oly rohamosan fejlődik ez a közlekedési vállalat, hogy — alig indult meg — már beszünteti augusztus 1-től vasárnapokat kivéve az esti kilencz órai vonatot.

Ha így halad, nemsokára beszünteti az összes vonatokat és gaz úti föl a közúti vasut pályatestét.

A színház az egyedüli szórakozó hely Nagyvárad belsőterületén és mégis oly kevesen látogatják, hogy az igazgató a színügyi bizottság hozzájárulásával — fölemelte a helyáratat.

Mi azt tartjuk az ellenkezőt kellett volna tenni s leszállítani a helyáratat; — mert eltekintve a pénzügyi tapasztalatai elvtől — oly hőség uralkodik a színházban, hogy a látogatóknak jutányosabbá kellene tenni ezt a — *gőzfürdőt*.

Anna napja van ma!

A bájos Anikók ott lesznek mind a *Püspök-fürdőben*.

Igazán nem értem a pazarlást, amit az a Czeglédy magának megenged. Az Anna-bálon kívül még tűzijátékot is rendez.

Hát a szép Anuskák szemeinek tüzes játékanál nem elhalványul-e mindeu bengáli tűz?

Melyik rakéta tud úgy nyújtani, mint egyik másik Anikónak a parázs tekintete?

Figaro.

EGYESÜLETEK.

Félévi közgyűlés. A Nagyvárad ipartestület ifjuságának önképző egylete félévi közgyűlését f. hó 26-án d. u. 3 órakor, a tagok kétféle számban meg nem jelenése esetében pedig aug. hó 9-én fogja megtartani. Az elnökség ez uton is felhívja az egylet ifjuságot, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

Az iparos kör közgyűlése. A n.-várad iparos kör tagjai tisztelettel felkérnek miként az 1896. évi július hó 26-án, (esetleg ha a tagok határozott számban meg nem jelenének) augusztus hó 2-án az ipartestület házában levő iparos kör helyiségében mindenkor délelőtt 10 órakor kezdődő közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.

2. A számvizsgálók jelentése 1895. július 1-től, 1896. július 1-ig vezetett pénztári számadások vizsgálatáról.

3. Az alapszabályok értelmében a választmányi tagok egyharmadának kisorsolása esetleg azok újbóli vagy mások megválasztása.

4. Lemondás által megürült egy számvizsgáló helyének betöltése.

5. Oly indítványok feletti határozat, melyek tárgyai július hó 24-ik napjáig az elnökségnek írásban beterjesztve lettek.

Kelt Nagyváradon az iparos kör választmányának 1896. évi július hó 12-én tartott ülésében.

Jankovits János,
jegyző.

Mészáros József,
elnök.

I R O D A L O M.

— **Megrendelési felhívást** bocsát közre Buzárovics Gusztáv és esztergomi könyvkiadó cég Jedlicska Pál »Társadalmi testvérharcz a modern jogállam s a kath. egyház között« című munkájára. A mű nagy 8-rét, 270 lap. Ára füzve 1 frt 20 kr. A mű következő tartalommal bír: I. Az állam czélja s eredete. II. A kath. egyháznak üdvös befolyása az államra. III. A modern jogállam jellemzése. IV. A kath. egyház mindenkor pártolja a józan szabadságot. V. A lelkiismereti szabadság. VI. A nevelés és iskola. VII. A házasság. VIII. A római pápa tévmentessége, tekintettel az államra. IV. A nemzeti egyház. A munkának egyik kiváló fényoldalát képezik: az állítások mellett szóló érvek meggyőző ereje s a nagy számban felhozott idézetek, ami egyszerűsége miatt is szívesen biznyitókául, hogy tárgyat szorgalmasan áttanulmányozta.

— **„A Biblia és Tudomány“** című füzetes vállalatból megjelent a hatodik füzet. A fényes kiállítású, sok szép illusztrációval díszített füzetben »A biblia és földrajz« címmel egy hosszabb értekezés veszi kezdetét Dugovich Imre felelős szerkesztő tollából, a mely a biblia és a földrajz egymáshoz való viszonyát tárgyalja. A derék vállalat, a mely köré a munkatársak csoportja sorakozik, megérdemli a pártolást. Ára egész évre (52 füzet) 20 frt, egy óra 1 frt 70 krajczár. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Gyár-utca 5.

— **„A Magyar Sion“** egyházirodalmi folyóirat tizedik évfolyamának 7-ik füzetében a következő érdekes cikkek találjuk: Ujkori János. Dr. Kereszty Viktortól. — Martyres Domini . . . Várnaitól. — Utí visszaemlékezések. Felhívás. — Egy háromszázéves okmány. Matunák Mihálytól. — Irodalom és művészet. Margiotta Domonkos: Die centrale Leitung Freimaurerei und ihr derzetiges Oberhaupt. Ism. Magdies I. — Kannengieser A.: A német katolikusok. Ism. Liberius. — Henri Coulon: Jézus et la femme. Ism. Msr. — Iskola értesítők. Ism. X. Y. — Vegyes közlemények. — A folyóiratot Kereszty Viktor dr. theologiai tanár szerkeszti Esztergomban. Ára 6 frt.

— **„A Jó Pásztor“** című egyházzónoklati folyóirat most megjelent 9-ik füzeté tiz szebbnél-szebb szentbeszédet tartalmaz. Szerkeszti és kiadja Pelikán Krizsó, Ferencziczárdája, Pozsonyban. Ára 4 frt.

SZINHÁZ.

Sötét titok.

Először 1896. július 25-én.

Végre tegnap este le lebbent a rég hirdett »Sötét titok«-ról a titokzatosság leple; volt tűz, víz, eső csolnakverseny s egyéb sok külső effektust keltő dolog s a kik érdeklődnek a színpadi látványosságok iránt a fáradásig gyönyörködhetnek abban tegnap este. Azt hittük, hogy ennek a darabnak csak a technikai részéről szólhatunk, de van a darabban cselekedet, mese is annyi, amennyi az ilyen külső hatásra törekvő darab keretén belül kereshető. Egy végrendelet elikkasztásáról van szó, mely titokzatos gyilkosság után sikerül is a gonosztevőknek, de az ártatlanok hosszas viszontagságai után kiderül a való s a gyilkosok az igazság büntető hatalma alá kerülnek.

Egészen helyén valónak találjuk, hogy az igazgatóság nem kimélve költséget, megszerezte a darab előadási jogát és bemutatta azt a nagyváradi közönségnek is. Az ilyen kánikui

forrásban kell valami csaléket föltalálni, a mi a közönséget a színházba csalja, s e czélra igen megfelelő a Sötét titok.

Egymásután követik egymást a szebbnél-szebb látványosságok, melyek között meglepő a prairie égés, festői a Niagara-zuhatag és érdekes a Themzén végbemenő uszás; csolnakázás, tűzijáték és természetes eső. Mindezek pompásan voltak rendezve s minden jól sikerült, kivált ha tekintetbe vesszük a színpad tökéletlenségét.

Egyébként a darab nem sokat ér. Nincs benne határozott szerep, a cselekményt csupa epizódnak bonyolítja le s a többi a cselekménnyel össze nem függő szerepeket tölt be.

Legjobban tetszett a napernyő kuplé, melyet Forrai Ferike, Turchányi Olga és Lányi Edith adtak elő. Közülök kivált sikeres játékkal s szép hangjával Forrai Ferike, míg Lányi Edith és Turchányi Olga kissé hidegek voltak.

Vendrey sikerrel mutatott be egy budapesti hentest, Leövey pedig aktuális kupléival aratott zajos tapsokat.

A szereplők száma különben oly nagy, hogy lehetetlen mindegyikről megemlékeznünk. Mégis kiváltak Fekete Rózsika (Mary) Bajnóczy Valéria (Nelly) Szentgyörgyi (Norton) Réthy Lina, ki szépen énekelte el borsalát, továbbá Szathmáry, Janovics és Rózsahegy.

Megjegyezzük még, hogy a vizes jelenetek igen jól sikerültek s ebben nagy része van ezerimester Vendreynnek, Janovicsnak és Bajnóczy Valériának.

Hírek a színpadokról. A Sötét titok mai második előadása iránt is oly nagy érdeklődés mutatkozott már tegnap, hogy kétségtelenül ma is zsufolt ház fog gyönyörködni a darab valóban szép látványosságaiban. A mai előadásról a vidékről is történtek előjegyzések. Az igazgatóság Székelyhidről sőt Margittáról is kapott leveleket, melyekben kérdést intéznek, hogy a jövő héten — mely napokra adják a Sötét titkot, mert nagyobb társaságok készülnek onnan is bejönni megnézni a darabot. Szóval a Sötét titok beütött és előre láthatólag hosszasan fogja uralni a színpad műsorát. Madélután Szigeti József pompás népszínművét a Csizmadia mint kísérőre adják a czimszerepben Szentgyörgyével; az ifju szerelmes csizmadia inast Rózsahegy, Zsuzsikát: Turchányi Olga játssza.

Heti műsor.

Hétfő: Sötét titok.

Kedd: Sötét titok.

Szerda: Sötét titok.

Csütörtök: Rantzauk.

Péntek: Nivis.

Szombat: Sötét titok.

Vasárnap: d. u. Kintornás család.

Vasárnap: este Sötét titok.

Játékrend a magyar kir. operaházban. 1896. július 27-től augusztus 2-ig. Hétfőn, jul. 27-én: A walkür. Kedden, jul. 28-án: Siegfried. Szerdán, jul. 29-én nincs előadás. Csütörtökön jul. 30-án: Az istenek alkonya. Pénteken 31-én: Parasztbecsület. Robert és Bertram. Szombaton auguszt. 1-én Otello. Vasárnap aug. 2-án: Jancsi és Juliska. Babatündér.

Mezei Mihály a sajtóhibával.

Egy helybeli lap tegnapi számában két hasábnyi reklamot csinál a Tiszántulnak, amiért neki itt a nyilvánosság előtt köszönetünket fejezzük ki.

Ránk nézve nem lehet nagyobb megtiszteltetés, mintha zsidó-liberális részről megtámadnak és nem dicsérnek!

Mutatványul itt közöljük izlelitől a jelzett lap támadó cikkéből az egész bevezető pontot, mely így szól:

A »Tiszántul« című helyben megjelenő ujság tudvalevőleg bösz ujság és pedig több okból bösz. Haragszik a liberálisokra, szidja a zsidó polgárokat becsméri a rendőrséget és nem tetszik neki, nem Bánffy, sem Tisza Kálmán, sem a közuti vasut. Egyszó-

val olyan, mint báró Kaas Ivor (?) aki maga mondta, hogy belebetegedne (sic!) ha egyszer minden úgy történék, a hogy ő akarja, mert akkor nem tudna kire haragudni, nem tudna kinek oppenálni, egyszóval elveszítene életét, hivatását, létjogosultságát.

Ezen s hasonló támadás után a jellemzett lap beleköt lapunk 24-iki számának egy közleményébe, azt állítván, hogy az »népünnepélyről« szól, ami nyilvánvaló valótlanosság, amint kitűnik magából a közleményből, melyben csak azt a sajtóhibát igazítjuk helyre, hogy az ott hibásan szedett »volt« helyett »lesz« szót teszünk.

A közlemény így szól:

»A Rhédey-kerthen« tegnap tartott ünnepség nagyon gyatrán sikerült. Meglátszott, hogy Mezey Miskát elnyomta a kánikula. Ami nem is csoda! Ha mégis lesz anyagi eredmény a jótékony czélra, azt nem lehet a rendezőség érdemének betudni, hanem egyszerűen annak, hogy a nagyváradi közönség nem nézi, hogy egy-egy jótékony ünnepély mily keveset nyújt mind amellet, hogy a repedésig üti a nagy dobót, hanem áldott jó közönségünk egyes-egyedül a jó czélt tekintti és áldoz, amíg csak bírja. Jövőre azonban a jótékony czélul multságokat jó lesz avatottabb kezekre bízni.

A kik ott jelen voltak, azok igen jól fognak emlékezni arra az ünnepségre, mely az értekezlet után lefolyt. Mezey Mihály ur is emlékezhetik rá és ezért haragudott meg annyira lapunkra, hogy — bizonyos megnevezhetetlen részről — vissza akart tromfolni.

Mi ezzel szemben teljesen fentartjuk közleményünket. Ezt megezáfolni nem lehet.

TANÜGY.

Szakirányu iparostanoncziskola.

Városunknak számra nézve legkintélyesebb intézete számol be az elmúlt év eredményével az előrtünk fekvő értesítőben. Szüts Izsó igazgató által nagy gondnal és szakértelemmel összeállított műből megtudjuk, hogy az intézet két részből: a szakirányu iparostanoncziskolából és az iparossegédek továbbképző tanfolyamából. Az értesítő közli Ragány János iparitanodai bizottsági elnök a millenniumi és évzáró ünnepély alkalmával tartott lelkes, szép beszédét, melyben utalva városunk sajátos helyzetére — lakói a mezőgazdaság terének elenyésző csekélyisége miatt kizárólag az ipar s kereskedelem kultiválására és kiaknázására vannak utalva — az iparos oktatás különös fontosságát kiemeli, azért áldoz a város oly nemesen ezen iskola felvirágoztatására. »Egy gyakorlati előadás az oszloprendeokról« cím alatt ugyancsak Szüts Izsó igazgató nagy szaktudományosságra és értelemre valló értekezést irt, a történelem alapján kimutatva a toskáni, dori, jóni, korinthei és római oszloprend keletkezését és stilszerűségét, a rajzokat mintéban is bemutatva. Bö adatok következnek az elmúlt iskolai évről és az iskola története fejlődési menetének arányában.

Az iskola 1869. óta áll fenn, 1884-ben iparostanoncziskolává, és 1893-ban a szervezeti szakályzatnak megfelelően szakirányu iparostanoncziskolává alakult át. A tanítás 5 főcsoport szerint folyt: fém- és diszitó-ipar, fa-, bőr-, szövet és vegyesipar és építő ipar.

A rajzoktatás természetesen az iparosoknak legszükségesebb és legfontosabb tárgya és ezen téren az intézet valóban bámulatos eredményt ért el.

Három tanfolyam van e kézügyesség tanítására: előkészítő, továbbképző és szakrajzolósi tanfolyam.

Kitűnő rajzokat készítettek úgy a mű- s géplakatosok, órácsok, bádigosok, épület iparosok, valamint a diszitményi, szabászati és szerkezeti rajzszakok osztályai. »A rajzoktatás vezetése és ennek hatásköre« valamint »A rajz-

oktztás» czimei az ország más intézeteinél is megfogják találni az érdemelt elismerést, valamint megtalálta azt a márczius 15-én megtartott rajzkijárat és az ezredéves kiállítás közötti pavillonjának ipariskolai csoportjában oktatási pavillonjának ipariskolai csoportjában kiállított rajzok és munkálatok.

Bó statisztikai táblázatok áttekintését nyújtják az intézet belételeinek, tanulónak és tanárainak. Hogy milyen nehéz ezen iskola adminisztrációja, arról meggyőződhetünk a következő adatokból: Van az intézetnek 1095 következő osztálya és 38 tanára. Érdekes a tanulója 47 osztálya és 38 tanára. Érdekes a tanulók életkorára vonatkozó kimutatás; e szerint 12 évestől 35 évesig is vannak; van közöttük német, román, tót és cseh is. A tanárai karkán működnek szakképzett ipariskolai tanárok, közép, polgári, elemi iskolai tanfélék és számvevők; rajzot építészek és mérnökök is tanítanak. Az idén kerültek először kiosztásra Qimanóczy Kálmán 5000 firtos alapítványának kamatai; 9 tanuló egyenkint 25 korona jutalmat kapott, a kiosztott jutalmak összesen 377 korona értéket képviselnek, a jutalmazott tanulók száma 109 volt.

Érdekes még »Az ezredéves kiállításra beküldött tárgyak leltár jegyzéke«, melys szerint több, mint 1200 rajzot, 20 tábla kötést és 60 írási és könyvviteli füzetet küldött fel ezen áldásosan működő fontos intézete városunknak az ezredéves kiállításra.

Zárúnnepély az óvodában. A nagyváradi csillagvárosi óvoda kicsiny növendékei tegnap délelőtt tartották meg évi zárúnnepélyüket. Nagyszámu szülők és érdeklő közönség jelenlétében folyt le az iga.án gyönyörűen sikerült, lélekemelő ünnepély, melyen mindannyian feszült figyelemmel és gyönyörrel nézték végig a kis apróságok ügyes játékát. Dalokkal, tánczokkal, hazafias szellemű énekekkel, szavalkókkal és különféle szobor- és óvodai játékokkal volt fűszerezve az összeállított program, mely igazi mintaképet nyújtotta egy szakértelemmel bíró, és hazafias irányban vezetett óvodának. Az ünnepély sikerét a legszebb elismerés az óvoda dérk vezetőnőjét E i s e l e E t e l k a kisasszonyt illeti meg, kielőtt odaadó buzgalmaért és az elért szép sikerét a jelenvolt szülők is hálás köszönetüket és elismerésüket fejezték ki.

REGENY-OSARNOK.

A szerelmes patikáros.

— Humoros elbeszélés. —

Irtá:

Sólyom Lajos.

Barátomnak a szive szüntelen viharos izgalomban volt. Mindig a szerelem bántotta.

Állapota csak két véglelet ismert. Vagy ő volt fülíg szerelmes valamely angyali szép s jó leányba, vagy ilyen angyal megelőzte őt és menthetetlenül beleszeretett barátomba.

Sőt az utóbbi sokkal többször szokott volt előfordulni, barátomnak állítása szerint, pedig — tessék elhinni — az ő megbízhatósága ily dolgokban minden kétségen felül áll.

Gondolj merészet s nagyot . . . volt a jelmondata.

Ő tovább is ment; ő merészet s nagyot nem csak gondolt, de állított is. Milyen merészet! De merész állításait oly ékesszólással s meggyőző érvekkel tudta támogatni, hogy maga a megtestesült kételkedés is kénytelen volt elnémulni.

Ajánlására szolgál azonban az, hogy az én Tóni barátom, e tekintetben nem volt túlkövetelő, inkább tulszerény. Egy barátságos tekintet szép szemekből, egy muló mosoly üdepiros ajkáról boldoggá tette: kész volt a vakmerőnek látszó föltevése, hogy az illető hölgy szive ellentálatlan lánggra lobbant iránta. Ha pedig valamely hölgy közönyös magaviseletet tanúsított iránta, Tóni rögtön kész volt a következtetéssel, hogy az a leány halálosan beleszeretett, de nem meri mutatni, mielőtt bemutatták volna neki szerelme tárgyát, az én önelégült barátomat.

Szeri-száma nem volt ily hódításainak.

És ha esetleg kissé sokaltam a dolgot s

kétségemet fejeztem ki Dou Juan-i vakmerősége fölött, ez őt legkevésbé sem hozta zavarba.

— Ah, te nem ismered a nőket; szokta nekem ilyenkor mondani. Lásd, az asszonyok olyanok mint akik eveznek a csónakban: ezek is hol arczczal, hol meg háttal fordulnak a partnak, melyet el akarnak érni.

Tóni barátom nem volt szépember, habár tréfából A n t i n o n u s-nak neveztük, ő pedig nagyon tetszett magának keresztneve e megváltoztatásába.

Nagy ideálista volt. Képelete sokszor elragadta.

Bármily könnyen fogott is azonban szive tüzet, egy erénye volt: az elővigyázat. Azonnal szerelmes volt, azonnal ábrándképeket kergetett, mihelyt egy csinos nőt látott, de káprázatos szívómlengései alapján soha sem hiányzott egy fölötté józan, számító, realiztikus fölfogás. Titkon, de nagyon lelkiismeretesen, gondos értesülést szerzett magának azonnal az imádott angyalnak vagyoni viszonyai felől, és ha nem felelt meg várakozásának, akkor irgalmatlanul kitepte szivéből a szerelemnek alig fakadó rügyeit. És mint hogy ekképpen a szerelmi föllángolásának soha sem volt ideje arra, hogy egész lelkét elborítsa, a folytonos változás teljességgel nem ártott meg barátom lesti épségének vagy szivbeli jólétének.

Tóni foglalkozására nézve patikus volt.

A gyógyszerészek közt van a legtöbb különöz. Különösen az öreg üzletvezetők közt; de a fiatalabbak is utban vannak eme czélfelé.

Barátom megunta már azt, hogy másnak gyógytárában, mint provizor töltse életét. Önállóság után sovárgott. Minthogy pedig nem volt kilátása arra, hogy a liberális pártnak tett szolgálati fejében a kormánytól engedélyt kapjon gyógyszerész felállítására és pénze sem volt hozzá, hogy ily jogot akár egyenes, akár kerülő uton megvásárolhasson: nem látott maga előtt más módot az önállósításra annál, hogy gazdag házasság útján jusson egy patika birtokába.

A utinós barátom kimondhatatlanul hü volt — ez is mesterségéhez tartozott — de gyakran voltak egyes pillánatai, órái amidőn magába szállt; és az önbeismerés ily percében, miután elbizakodottan kijelentette, hogy a legszébb s leggazdagabb leányt huszonnégy óra alatt meghódítja, közvetlenül rá busan vallotta be, mennyire érzi állása s lénye hátrányait.

— Egy szegény provizornak nem szabad skrupulózusnak lennie. Ha van neki (már mint egy leánynak) hatvanezer koronája, akkor elegendem a szépséget; százezer koronával akár egy szemére vak is lehet vagy valami fölsége is lehet a hátón vagy teste egyéb részein; ha még többje van, akkor beköltött szemmel is feleségül veszem.

Ez az igénytelenség, legalább egyik tekintetben nem kedvezett nőszülési terveinek: minden vakmerősége és ábrándozása, puhatalozása és számítása mellett sem tudott sikert érni.

Antinós barátomnak a jelzett erényen kívül még egy másik jó tulajdonsága is volt: soha sem utasított vissza egy meghívót táncmulatságra, estélyre vagy kirándulásra.

Most is meghívot kapott; ezuttal egy gazdag gyártulajdonos báljára. Nagy diadallal mutatatta a nevére kiállított elegáns meghívót.

— Ez az ember milliomos, barátom; magyarázta nekem.

— Ugy látszik jó izlése van, mivel engemet is meghívott. A leányoknak, akik a milliomos estélyen lesznek, mind igazán »aranyos« babáknak kell lenniök; folytatá szokott ábrándozással, mialatt kicsi kerek szemei összehúzódtak, mintha máris el volna jegyezve valamelyik aranyossal.

Szerencsére most megvan állapítva; mondá nagy diadalérzéssel. Addig is csak ily alkalom hiányzott. Egy milliomosnál! Elragadó s zere-treméltósággal s lényem egész odaadásával fogok ott udvarolni és arról már most meg vagyok győződve, hogy én leszek a legjobb tánczos azon a bálon. Egy millióért érdemes fáradni s izzadni.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.

Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8⁴³ regg., 2³⁷ éjjel, személyvonat 11³² d. e., 2³² d. u., 11⁰⁴ és 4 éjjel.

Kolozsvár felé gyorsvonat 7¹⁵ este, 2¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1²² d. u., személyv. 3⁰⁸ délután, 2⁰⁶ éjjel.

Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10²⁰ d. e., 4²⁵ d. u., vegyesvonat 7³⁰ este.

Belényes-Vasköh felé vegyesvonat 4²⁵ reggel, 1⁴⁸ d. u.

Érmihályfalva felé vegyesvonat 6⁵⁰ r., 4³⁵ d. u.

Ösi-Köt-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1⁴⁰ d. u.

Püspök- és Felix-fürdő 8³⁰ reggel, 4⁴⁵ d. u., 7²⁰ este, 6⁴⁰* reggel 2³⁵* d. u. 9¹⁰* este.

Vonat érkezik Nagyváradra.

Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7⁰⁸ este, 2¹¹ éjjel, személyvonat 7²⁰ reggel, 3⁴³ d. u., 1⁴ éjjel.

Kolozsvár felől gyorsvonat 2³⁰ éjjel, 8³⁸ regg. személyvonat 10⁴⁴ éjjel, 11¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.

Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8³⁰ r., személyvonat 9³² d. e., 5⁰⁰ d. u.

Vasköh - Belényes felől, vegyesvonat 11⁰⁵ d. e. 9⁰⁹ este.

Érmihályfalva felől vegyesvonat 8⁵⁰ r., 9¹⁴ este,

Gyoma-Köt-Ösi felől vegyesvonat 10⁰⁵ d. e., személyvonat 8 este

Püspök- és Felix-fürdő 10¹⁰ d. e., 6³⁰ este, 8⁵⁵ este, 8¹⁵* reggel 3³⁷* d. u., 10⁵⁴* este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

TAVIRATOK.

Mária Dorothea esküvője.

Bécs, jul. 25. (Saját tudósítónk távirata.)
A bécsi hivatalos Wiener Abenxpost mai száma közli, hogy Mária Dorothea főherczegnő esküvője Fülöp Lajos orleans-i herczeggel folyó évi november hóban Bécsben vagy Schönbrunnban lesz. A polgári összeadás — mint magától érthető — teljesen elmaradt.*)

A kongrua.

Budapest, július 25. (Saját tud. táv.)
T i m o n Ákos egyetemi rendes tanár. a közép-pont kongrua-bizottság jegyzője a »Magyar Állam« mai számában cikkelyt közöl a kongruáról, mely a kath. papság bizalmatlanságát igyekszik eloszlatni a kormány szándékai iránt.

Az ujságírók sérelme.

Budapest, jul. 25. (Saját tud. táv.)
A Budapesti hírlapírók egyesületének, küldöttsége Mikszáth Kálmán vezetése mellett ma délelőtt Latkóczy belügyminiszteri államtitkárnál járt s előadta, hogy a rendőrség az ujságírókkal szemben való-ságos iskolát tart a brutálításra vonatkozólag, s sürgős intézkedést kértek a főkapitány által kiadott igazolványok respektálására.

L a t k ó c z y államtitkár azt felelte, hogy reméli, mikép a két ujságíró megkapja a főkapitányságtól a maga elégtételét. De ha ez nem történne meg, illetőleg ha felebbezés útján hozzá kerülne a dolog, a legnagyobb szigorúsággal fog benne eljárni.

Főnyerő.

Budapest, jul. 25. (Saját tud. táv.)
A magyar jelzálog-hitelbank három százalékos nyere-ménykötvényeinek mai huzásánál kétszáz ezer koronát nyert a 2566. sorozat 33. számú kötvény.

*) Mi erről megbízható bécsi tudósításunk után már csütörtökön, jul. 23-án értesültünk, mint pénteki, jul. 24-diki számunkban olvasható. A szerk.

Ellenzéki pártok egyesülése.

Budapest, jul. 25. (Saját tud. táv.) Ivánka Zsigmond, Tisza Kálmánnak egykori bizalmasa, kiáltványt kocsájtott ki Hont megyéhez, melyben a kormány ellen egyesülésre hívja föl az összes ellenzéki pártokat, a néppártot sem véve ki. »Reméli — ugymond — hogy fölhívását Hont megye határán túl is követni fogják.«

KÖZGAZDASÁG.

A selyemtermelés eredménye.

Nagyvárad és Biharmegye komolyan vett első évi selyem tenyésztése tegnap befejezést nyert.

Nagyvárad, Bereg-Böszörmény, Oláh-Szent-Miklós, Papfalva, Mező-Gyám, Cséffa, Monos-Petri, Kapocsán, Szombatság, Körös-Tarján, Keresztes, B.-Ujfalu, Bors, Henczida, Gáborján, Esztár, Mező-Telegd községek 892 kiló 95 deka gubót szolgáltatottak be, melyért 828 forint 99 kr vétel ár lett kifizetve. Megbízást nyert a helybeli tenyésztés pete készítésére is, tegnap délig háromszorosán eszközölt görcsövezés után 40.000 zacskóba, ugyanannyi pillepár zártván el, minden pillepárra csak 300 darab petét számítva 120 millió petét adott Nagyvárad első évi selyemtermelése, az országos termelés tovább fejlesztéséhez. Ezen kívül 575 kiló 55 deka gubó Szabadkára küldetett, hogy a selyemszövésre felhasználásuk. — A rákok beszéde a legszebb beszéd. Harmincz nap alatt az 0.520 fajból 40 tenyésztőtől görcsöveztek 2969 bábót. Ebből egészséges volt 2968 báb. Szemecskóros 1 báb. — Az 0.517-es fajból görcsöveztek tiz tenyésztőtől 660 bábót ez mind egészségesnek bizonyult. Egy a görcsövezés, mint a szép alak, keménység, simaság alapján kiválasztottak 100.000 gubót s ezekből kelt pillék páronként átvizsgálva kerültek az apró tillzacskóba. A nem jól fejlett pilléket megsemmisítették s tojásra csak a jól kifejlett példányok zártak, melyek közül a próba tojásánál, minden nőstény lerakott 331—361 petét. Igen érdekesen bontakoznak ki amaz adatok, melyek a tenyésztés gondosságát perccentek szerint tüntetik ki. Ez ideig Esztár községé a legszebb eredmény. Alapul szolgál a gram peték után beadott gubó mennyiség is a gubók egyenkinti súlya. A szegszárdról küldött nagy mennyiségű felszerelés Nagyváradon marad. Negyven-ötvenezer pillepár a községi iskolai tornateremben nyújt szeptember 1-ig érdekes látványt. Ugyanitt van elhelyezve ideiglenesen az ideküldött sok felszerelés. 300 forintot fizettek ki helybeli családok nő tagjainak napszámja és fuvardíj czimén tehát az első évi tenyésztés ezer forintot meghaladó idegen pénzt forgatott meg Nagyváradon — rövid öt hét alatt. Magyarország ez évi selyemtermése 1 és fél millió kiló gubó. Ez még kevés a fonógyárak számára, miként kevés volna 1—2 gőzmalomnak 100 mázsa buza. Apró kezdeményezések emelik fel a gubók számát 5—10 millió kilóra.

A kartelek ellen. A nyitramegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya az 1896. jul. 21-én tartott ülésében tárgyalta a békésmegyei gazdasági egyesületnek a vidéki kereskedelemügyi miniszterhez intézett fölliratát és a következő határozatot hozta:

Az igazgató választmány jól ismeri a folyvást szaporodó karteleknek, a merkantil körök eme érdekszövetkezeteinek a gazdaközönségre nézve káros hatás hatását s éppen az 1896. év elején foglalt állást a cukorgyárosoknak a répatermelők kizsákmányolására alakult kartelejével szemben, melynek következtében e kérdéssel az O. M. G. E., a gazdaszövetség s a gazdaközvélemény behatóan foglalkozott. Helyesli ennél fogva a békésmegyei gazdasági egyesületnek javaslatait, melyek a gazdaközönséget némely vidéki városok kereskedőinek a legszük-

ségebb cikkekre nézve alakított kartelejé ellenében megvédeni hivatják. De e helyeslése kapcsán nyomban kijelenti azt is, hogy ama intézkedést, hogy mindazok az üzletek, — melyek egy vagy más cikkre nézve kartelet kötnek, az ez által szaporodó jövedelem után igazságosan megadóztassanak, — csak látszólagos eredményrel bírónak és nem olyan haihatós rendszabálynak tartja, mely a kartelek létesítését valóban megakadályozhatná. Ha a pénzügyigazgatóságok a békésmegyei gazdasági egyesület föllépése s a pénzügyminiszter intézkedése következtében szigorubb megadóztatással akarják majd sujtan a kartelekbe lépett kereskedőket, nem fognak ilyeneket találni, mert ezek bizonyára lesznek annyira élelmeseek, hogy a kartelek létezését eltitkolják. De ha sikerül a pénzügyigazgatóságoknak a kartelek kipuhatolni, mi haszna lesz a gazdaközönségnek a kereskedők szigorubb megadóztatásából? A kartelet csak látszólag fog felbomlani, hanem titokban működni fog és a gazdaközönség a karteletirozott élelmi és gazdasági szükségleteket még drágábban fizetheti, mert az adó többlet aránylagos részét az árakhoz bizonynyal hozzácsatolják. Az igazgató választmány a békésmegyei gazdasági egyesület átiratában panaszolt kartelek ellenében, olyan mezőgazdasági szövetkezetek alakítását tartja szükségesnek, melyek célja közvetlen és tömeges bevásárlás által a tagokat a legolcsóbb áron szükségleteik birtokába juttatni s elhatározta, hogy a megyében már működő községi hitelszövetkezetek számát a kellő körülményekkel és szolid alapon szaporítani fogja s ezeket a magyar mezőgazdák szövetkezetével összekötésbe hozza, lehetségessé teszi, hogy ezek tagjaik összes gazdasági szükségletet mindenkor készpénzzel és nagyban, tehát olcsón, vásárolva szerezhessék be. Kimondja azonban az igazgató választmány s ezt az ügyvezetőségnek különösen figyelmébe ajánlja, hogy ily szövetkezeteket csakis ott alakítson, hol a vezetésre teljesen megbízható s kellő értelmiséggel rendelkező egyének vállalkoznak. Utasítatik az ügyvezetőség, hogy a mennyiben a hazai szövetkezetek központi hitelintézete a megyében ujonnan alakítandó szövetkezetek részére kellő hitelforrásul szolgálni képes nem volna, ez esetben keressen módot arra, hogy az új szövetkezetek a magyar agrár- és Járadékbank szervezetére támaszkodva, létesüljenek. Elhatározta továbbá, hogy iparkodni fog a kartelek létesítését kipuhatolni s a kartelek neveit nyilvánosságra hozni, hogy a gazdaközönség ezektől óvakodjék. Elhatározta továbbá, hogy feliratilag fordul a képviselőházhoz és a földmívelésügyi miniszterhez s a kartelek ellenében törvényhozási intézkedéseket kér.

Terménytőzsdé.

Budapest, július 25.

B u z a tavaszra, bácskai	6.35
» tavaszra, északi	6.37
» szeptember-októberre, bácskai	6.70
» szept.-okt.-re északi	6.72
R o z s tavaszra bácskai	3.93
R o z s tavaszra, északi	3.95
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	4.03
» jun.-jul.-ra, északi	4.03
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.50
» aug.-szept.re, északi	10.55

Bécs, július 25.

B u z a tiszai	7.10—7.44
» bántási	6.95—7.30
» bácskai	6.90—7.30
» szokványáru őszre	6.69—6.71
B u z a szokványáru tavaszra	6.55—6.80
R o z s tiszai	—
» szokványáru tavaszra	—
» szokványáru tavaszra	5.69—5.71
T e n g e r i magyar	4.20—4.30
Z a b, magyar kereskedelmi	6.60—6.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 25.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	122.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	124.15
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	97.75
Itatmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	97.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	—	139.50
Oszták járadék papírban	—	—	—	—	101.75
Oszták járadék ezüstben	—	—	—	—	101.75
Oszták járadék aranyban	—	—	—	—	125.75
Oszták korona járadék	—	—	—	—	101.—
1860. oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	147.75
Oszták magyar bankrészvény	—	—	—	—	975.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	390.—
Oszták hitelintézeti részvény	—	—	—	—	363.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	363.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	—	950.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	58.75
London vista	—	—	—	—	119.85
Páris vista	—	—	—	—	47.60
20 márkás arany	—	—	—	—	11.75

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Kedvezményes szelvényjegyek ma nem érvényesek!!!

Mérsékeltlen felemelt helyárrakkal!

Uj, angol látványos színmű, dalokkal és táncokkal, valóságos vízzel.

Vasárnap, 1896. július 26-án,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével két előadás.

Délután 4 órakor félhelyárrakkal:

G SZIMADIA MINT KISÉRTET.

Népszínmű 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor mérsékeltlen felemelt helyárrakkal:

M á s o d s z o r:

SOTÉT TITOK.

(A D A R C S E C R E T.)

Énekes színmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

A darabhoz szükséges teljes színpad nagyságu vízmedencének fémmunkálatait készítette: **Balogh János** bádigos mester.

A medence előoldalához szükséges átlátszó üvegfal a **mannheimi** tükör üveg gyárban készült.

E l ő k é s z ü l e t e n ;

NINISS!

Énekes bohózat 3 felvonásban.

(a vízmedence felhasználásával)

A nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban.

Gyerekek asszony.

Vigjáték.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Egy jó házból való

FIU

tanulónak felvétetik.

Alacs és Ritter,

cukrász-czég üzletében.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvár.
17256. sz. III.

Értesítés.

Az érdekelt közönséggel tudatjuk, hogy a nagyváradi közúti vasut részéről Nagyvárad Vásár-tér Püspök- és Félix-fürdőbe rendszeresített, **Nagyvárad Vásártérről este 9 óra 25 perczkor induló 26. számú és Félix-fürdőről este 10 óra 15 perczkor induló 25. számú** ez idő szerint naponként közlekedő személyszállító fürdői vonat **1896. évi augusztus hó 1-től kezdve csak ünnepek- és vasárnapokon fog közlekedni.**

Kolozsvár, 1896. július hó 24.

Az üzletvezetőség.

163 1-1

1763—1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közlé teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróság 1895. évi 21692 sz. végzésével Szirmai és Nagy cég felperes részére Bakats Béla alperes ellen 67 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 438 frtra becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság 10443—96. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán posta-sikátor 371 sz. alatt leendő megtartására határidőül **1896. évi július hó 29-ik napján d. u. 3 óra** tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt szobabutorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő

ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldőtnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Nagyváradon, 1896. évi június hó 11-ik napján.

162 1—1

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

11046
1896.

rkp. sz. N.-várad város rendőrkapitányi hivatalától.

HIRDETMEY.

N.-várad iakos Petrétei József fazekas azért folyamodott, hogy neki Nagyváradon Váralja Kis-Malom-utca 236. sz. alatt Bungó Károly háztulajdonos kertjében edényégető katlan létesítésére telepengedély adatnék, ennek folytán ugyancsak a jelzett helyen az 1884. évi XVII. t. cz. 28. §-a értelmében tartandó szemlére és tárgyalásra határidőül f. évi augusztus hó **8-ik napjának d. e. 10 óráját** tűztem ki.

Midőn a tárgyalás idejét közhírré teszem, értesitem a közönséget, hogy a helyszíni tárgyalásban bárki is részt vehet, azonban, kik a telep létesítése ellen kifogásokat akarnak tenni, a jelzett t. cz. 27. §-a értelmében kifogásaikat kötelesek szóval vagy írásban a helyszíni tárgyaláskor előadni, mert későbbi kifogások figyelembe vételni nem fognak és az üzlettelep hacsak köztekintetek akadályul nem szolgálnak, engedélyeztetni fog.

N.-Várad, 1896. július 7-én.

ifj. Rimler,
rendőrkapitány.

164 1—1

Hirdetmény.

A nagyváradi „Szigligeti”-nyomda részvénytársaság 1895. évi október hó 13-ik napján tartott közgyűlésén a részvénytársaság feloszlását elhatározván, felszámolókul alulírott igazgatósági tagokat rendelte ki. Midőn ezen körülményt közhírré tesszük, egyszersmind felhívjuk a részvénytársaság minden kitelezőjét, hogy a részvénytársaság ellen fennálló követeléseiket jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított **6 hó alatt** annyival inkább érvényesítsék-mivel ellenesetben a társaság tényleges feloszlása igényeikre tekintet nélkül fog bekövetkezni.

Nagyvárad, 1896. évi július hó 21.

A nagyváradi „Szigligeti”-nyomda részvénytársaság igazgatósága.

Erdélyi József,
Déry János,
Keledi József,
Szokolay Tamás,
Csobánczy Lajos

161 2—3

Pompás kanári madarak

kitünő dalosok.
Fuvolázók és csattogók.

Megküldés utánvétellel.

Áruk: 8, 10, 12, 15, 20 márka.

Nyolcz napi próbaidő.

Árjegyzékek, ellátás ingyen.

HERING W., St. Andreasban HARZ 427.

Németország. 143 4—5

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSES KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

PAPIR- és IRODASZEREK

* * * * * raktára. * * * * *

Kitünő minőségű, cégünkkel ellátott aczéltollak.

Jótékonyczélu Anna-bál.

A FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐBEN

ma július hó 26-án vasárnap

FÉNYES ANNA-BÁL

tartatik, melynek tiszta jövedelme a révi tüzkárosultak javára fordittatik.

Belépti-díj személyenkint 1 forint.

KEZDETE ESTE 6 ÓRAKOR.

A zenét **Vásárhelyi Béla** cigányzenekara fogja szolgáltatni.

Jó ételek és italokról gondoskodva lesz.

A közönség kényelmére külön éjjeli vonat indításáról a fürdőkezelőség gondoskodik.

Jegyek előre válthatók: **Kádár és Kiss, Janky Antal és Kiss Dávid** üzleteiben és este a pénztárnál.

Tisztelettel

160 2-2

A fürdőkezelőség.

NAGYVÁRAD-SZÖLLŐSI GÖZSÖRGYÁR

forgalom megnyitási jelentése.

Van szerencsénk tudatni, hogy a Nagyvárad mellett fekvő **Pecze-Szöllösön** ujonnan épült

SÖRFŐZDÉNKBEN

a forgalom folyó évi augusztus hó 2-án megkezdődik, a mikor is a kiváló minőségű, megfelelő erősen főzött és kitűnően érelt

MÁRCZIUSI és LÁSZLÓ SÖRT

áruba bocsátjuk.

Megrendelések úgy hordók, mint palaczkokban (ládánként 50 palaczkjával) közvetlenül gyárunkból, vagy esetleg Nagyváradon a Nagy-piacz-téri Kereskedelmi Palotában levő városi irodánk útján, haladéktalanul pontosan eszközöltetnek. Nagyvárad városában házhoz szállítva.

Kérve a mielőbbi és minél számosabb szives megbízásokat,

maradtunk kiváló tisztelettel

145 7-15

Nagyvárad-Szöllősi Gözsörgyár.